

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

КИИП- 310/15.10.2014 г.

ДО
Г-ЖА ЕКАТЕРИНА ЗАХАРИЕВА
ЗАМЕСТИНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА,
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ
И МИНИСТЪР НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Във връзка с обсъждане на промяна на Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, в частта ѝ предложение за ПРИЛОЖЕНИЕ №1 към чл.1, ал.3, Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране (КИИП) проведе широко допитване сред колегията.

Получените предложения от цялата страна бяха обобщени от председателите на Националните професионални секции (НПС) към КИИП.

Позволяваме си тук да Ви представим част от изказаните мнения: като пълния текст на становищата прилагаме към писмото.

1. Отчитайки непрекъснатите изменения на ЗУТ, наредби и други документи визиращи бъдещи периоди е необходимо да бъдат изготвени правила за разработване на анализ на риска като проектна част при реализация на инвестиционните намерения и след това да се пристъпи към проект за промяна на Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти.

2. Предложената за обсъждане таблица въвежда понятие "*Становище на фаза Идеен Проект по част Конструктивна*". Към настоящия момент, в Република България, няма действаща Законава или Нормативна уредба, която да определя обхвата и съдържанието на подобен документ, което прави практически невъзможно, инженерите-проектанти по част Конструктивна да изпълняват своята функция.

3. Предложената за обсъждане таблица, в частта си издаване на Разрешение за Строеж на фаза Идеен Проект (ИП) премахва разработването на "Идеен Проект" по част Конструктивна и го заменя със "Становище". Подобно решение е в разрез със **Чл. 148. (1) от ЗУТ, Чл. 148. (4) (Изм. - ДВ, бр.65 от 2003г., доп. - ДВ, бр.61 от 2007г., в сила от 27.07.2007г., изм. - ДВ, бр.19 от 2009г., в сила от 10.04.2009г.) , Чл. 142. (2) от ЗУТ, Чл. 142. (5) от ЗУТ и Чл. 169 от ЗУТ. (Изм. - ДВ, бр.76 от 2006г., в сила от 01.01.2007г.)**

4. Предложената за обсъждане таблица е непълна и ненавременна и включва само незначителни и маловажни детайли. Наредба 4 има поредица от пропуски и неясноти, като основно е изпуснат цял огромен раздел от инвестиционното проектиране, а именно – Транспортното строителство, включващо пътища, улици, кръстовища, възли, жп линии и съоръжения, летища, пристанища и много, много други съоръжения на

транспорта. В период, когато страната очаква инвестиции единствено и само за инфраструктурни обекти, включващи транспортни комуникации и подземна инфраструктура, в Инвестиционното проектиране да не съществува част „Пътна” е абсолютно недопустимо. Тя не само е задължителна, а е основна проектна част за повечето линейни обекти. Няма как да се напише задание за участие в обществена поръчка за Първокласен път, например или за нов воден цикъл, или дори за подмяна на канализационната мрежа в дадено населено място, в което фигурират части от инвестиционното проектиране, които включват Архитектура, Конструктивна и т.н. и т.н., включително ПБЗ и Отпадъци, а не включват част Пътна.

5. В предложената за обсъждане таблица не е дефинирано като обем и съдържание какво съдържа становището по различните части и не е пояснено кой го изготвя.

6. В чл.89 от Наредбата пише - Част енергийна ефективност е неразделна част на инвестиционния проект (във фаза идеен, технически и работен проект), въз основа на който се издава разрешение за строеж на сгради с изискване за поддържане на микроклимат с определени параметри.

7. В четвърта категория са попаднали само част от сградите като описание, не са описани всички видове сгради.

8. Има сгради в които водеща е частта „Технология” или някои от специалностите, но на фаза идеен проект за тях са записани да се изготвят становища, а част „Архитектура” – проект, в което няма логика.

9. Предлагаме текстът *“стойностна сметка по уедърени показатели,”* както е запосано за различните части във фаза идеен проект да бъде заменен със **стойностни сметки по индикативни показатели**, защото :

- в един проект има множество стойностни сметки за различни показатели - материали, енергии, труд, терени за трасета и площадки, загуби от промяна на транспортен трафик и т.н., за които не винаги може да се даде точна цена. Особено за отчуждаване, къде се намесва пазарната цена
- от одобряването на ИП за ВК мрежи и съоръженията към тях до изграждане на целия обект могат да минат десетилетия и стойността да се измени поради редица непредсказуеми причини
- развитието на технологиите може да е причина за заменяне на един материал/технология с друг, съвсем непознат, в периода от ИП до РП и изготвената стойностна сметка във фаза ИП да се окаже проблем при управлението на проекта

10. Считаме, че не би трябвало да отпада към **Глава двадесет и втора. ЧАСТ ПРОЕКТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО**, защото има проекти, за които е важна, защото с нея се определят изисквания към строителната техника и квалификацията на персонал, с които трябва да разполага изпълнителят, което ще бъде записано като изискване при провеждане на процедура по ЗОП. Определя се временното строителство, сроковете за доставка на машините и съоръженията и др. неща, които ги няма в ПБЗ. От нея може да отпаднат части, съдържащи се в ПБЗ и ПБ (ако ПБ се изисква за бъде разработена).

В заключение бихме искали да подчертаем преобладаващото мнение, че предлаганата таблица в Приложение 1, в този си вид не може и не трябва да бъде елемент от Наредба 4, тъй като инвестиционният проект е взаимнообвързан по отделните си части интелектуален труд, в който всеки участва равностойно според сложността и предназначението на обекта. На практика инвестиционният проект има водещ проектант, който може да бъде от всяка специалност, в зависимост от спецификата на обекта, и който също така осъществява взаимната обвързаност по отделните специалности. Например технолог, ако водеща е технологията. Предложената структура

на инвестиционния проект в Приложение №1 би довела до влошаване на качеството на проектите, което компрометира регулираната професия - инженер в инвестиционното проектиране.

Уважавайки положения труд и отделеното време на колегите да обработят и обобщат многобройните предложения, получени от членовете на КИИП, прилагаме пълните текстове на становищата.

Издаваме нашата готовност и оставаме на разположение за бъдеща съвместна работа и сътрудничество.

Приложение:

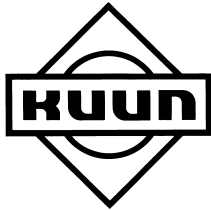
- 1. Становище на НПС „Конструкции на сгради и съоръжения”.**
- 2. Становище на НПС „Транспортни средства и транспортни съоръжения.**
- 3. Становище на НПС „Водно строителство”**
- 4. Становище на НПС „Отопление, вентилация, климатична и хладилна техника, топло и газо снабдяване”**
- 5. Становище на НПС „Технология”**

С уважение:

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА КИИП:

ИНЖ. СТЕФАН КИНАРЕВ

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
НПС "КОНСТРУКЦИИ НА СГРАДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ"

1164 София, бул. "Христо Смирненски" №1; тел: 02/969 20 73;
факс: 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg

КИИП-...../.....

ДО
ИНЖ. СТЕФАН КИНАРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА КИИП

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ №1 към чл.1, ал.3 на Наредба №4 за ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с обсъждане на промяна на Наредба №4, в частта й предложение за ПРИЛОЖЕНИЕ №1 към чл.1, ал.3, в качеството ми на Председател на НР НПС КСС към КИИП, ви предоставям следното становище на НР НПС КСС:

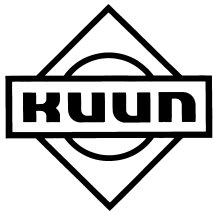
Предложения от МИП вариант, предоставен ни за обсъждане на 13 Октомври, 2014год. от арх. Венета Карагьозова, държавен експерт към дирекция "Инвестиционно проектиране", е неприемлив и е в разрез не само с целите и отговорността на професионалните проектанți по част Конструкции, но и с действащата към момента Законова уредба в Република България.

В подкрепа на това наше мнение, Ви предоставям следните съображения:

1. Предложената за обсъждане таблица въвежда понятие "*Становище на фаза Идеен Проект по част Конструктивна*". Към настоящия момент, в Република България, няма действаща Законова или Нормативна уредба, която да определя обхвата и съдържанието на подобен документ, което прави практически невъзможно, инженерите-порецанти по част Конструктивна да изпълняват своята функция.
2. Предложената за обсъждане таблица, в частта си издаване на Разрешение за Строеж на фаза Идеен Проект (ИП) премахва разработването на "Идеен Проект" по част Конструктивна и го заменя със "Становище". Подобно решение в разрез със **Чл. 148. (1) от ЗУТ, Чл. 148. (4) (Изм. - ДВ, бр.65 от 2003г., доп. - ДВ, бр.61 от 2007г., в сила от 27.07.2007г., изм. - ДВ, бр.19 от 2009г., в сила от 10.04.2009г.) , Чл. 142. (2) от ЗУТ, Чл. 142. (5) от ЗУТ и Чл. 169 от ЗУТ. (Изм. - ДВ, бр.76 от 2006г., в сила от 01.01.2007г.) (1).**

Съгласно **Чл. 148. (1) от ЗУТ, „Строежи могат да се извършват само ако са разрешени съгласно този закон“**.

В същия **Чл. 148. (4) (Изм. - ДВ, бр.65 от 2003г., доп. - ДВ, бр.61 от 2007г., в сила от 27.07.2007г., изм. - ДВ, бр.19 от 2009г., в сила от 10.04.2009г.)**, Законодателят допуска „Разрешението за строеж се издава на възложителя въз основа на одобрен технически или работен инвестиционен проект, когато такъв се изисква. Допуска се

**КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ
НПС "КОНСТРУКЦИИ НА СГРАДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ"**

1164 София, бул. "Христо Смирненски" №1; тел: 02/969 20 73;
факс: 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg

разрешение за строеж да се издаде въз основа на одобрен идеен проект при условията на чл. 142, ал. 2".

Чл. 142. (2) от ЗУТ казва, че „Идейният инвестиционен проект може да бъде основание за издаване на разрешение за строеж, ако за него е извършена предварителна оценка за съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, с правилата и нормативите по устройство на територията, с изискванията към строежите съгласно нормативните актове за функционалност, транспортна достъпност, опазване на околната среда и здравната защита, както и за взаимната съгласуваност между отделните части на проекта, и е одобрен от органа по чл. 145”.

Съгласно **142. (5)** от същия закон, „Оценката обхваща проверка за съответствие със:

1. предвижданията на подробния устройствен план;
2. правилата и нормативите за устройство на територията;
3. изискванията по чл. 169, ал. 1 и 2;
4. взаимната съгласуваност между частите на проекта;
5. пълнотата и структурното съответствие на инженерните изчисления;
6.”

Съгласно **Чл. 169 от ЗУТ. (Изм. - ДВ, бр.76 от 2006г., в сила от 01.01.2007г.) (1),** „Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията на нормативните актове и техническите спецификации за осигуряване в продължение на икономически обоснован експлоатационен срок на съществените изисквания за:

1. носимоспособност - механично съпротивление, устойчивост и дълготрайност на строителните конструкции и на земната основа при експлоатационни и сеизмични натоварвания;
2. безопасност при пожар;
3. хигиена, опазване на здравето и живота на хората;
4. безопасна експлоатация;
5. защита от шум и опазване на околната среда;
6. енергийна ефективност - икономия на енергия и топлосъхранение.”

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с изложените по-горе съображения, НР НПС КСС смята, че предложеното за “ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ №1 към чл.1, ал.3 на Наредба №4 за ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ” е неприемливо.

Председател на НПС КСС:
/ инж. Пламен Попов/

ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 21 МАЙ 2001 г. ЗА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ

В сила от 05.06.2001 г.

Издадена от Министерството на регионалното развитие и благоустройството

Обн. ДВ. бр.51 от 5 Юни 2001г., изм. ДВ. бр.85 от 27 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.96 от 4 Декември 2009г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят обхватът и съдържанието на инвестиционните проекти, както и на свързаните с тях предварителни (прединвестиционни) проучвания и задания за проектиране.

(2) Наредбата се прилага за всички обекти, за които се изисква одобрен инвестиционен проект при издаване на разрешение за строеж.

(3) В приложение към Наредбата са определени задължителните части на инвестиционните проекти, необходими за издаване на разрешение за строеж в отделните фази на проектиране, съгласно Наредба №1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи

Чл. 2. (1) Инвестиционните проекти могат да се възлагат и изработват в следните фази на проектиране:

1. идеен проект;
2. технически проект;
3. работен проект (работни чертежи и детайли).

(2) Еднофазно във фаза технически проект или работен проект се изработват инвестиционните проекти за обекти, които не са сложни във функционално, технологично и/или инсталационно отношение.

(3) Двухазно инвестиционните проекти могат да се изработват във фази: идеен и технически проект, идеен и работен проект или технически и работен проект.

(4) Трифазно във фази идеен, технически и работен проект (работни чертежи и детайли) се изработват инвестиционните проекти за сложни или комплексни обекти.

Чл. 3. (1) Обхватът на инвестиционните проекти в зависимост от вида, предназначението, големината и местоположението на проектираните обекти и изискванията към проектните решения може да включва следните проектни части:

1. Части за архитектура и конструкции:
 - а) част архитектурна;
 - б) ~~интериор и обзавеждане~~; - **отпада**

б) в) част конструктивна;

2. Части за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура:

а/ част Пътна – транспортно обслужване и достъп до обекта, вертикална планировка с трасировъчен план за промишлени и стопански обекти;

б) а) част водоснабдяване и канализация;

в) б) част електрическа (електроснабдяване, електрообзавеждане и електрически инсталации);

г) в) част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация;

д) г) ~~топлотехническа~~ част енергийна ефективност съгласно Закона за енергийната ефективност;

3. части за устройство на прилежащия към обекта терен:

а) Геология / инженерно геоложки доклад/;

б) а) ~~Част геодезическа (трасировъчен план и вертикална планировка) —~~; Част Геодезическа - Геодезическо заснемане и трасировъчен план на сградите и парцела, вертикална планировка за обекти без транспортно натоварване;

в) б) наредустройство и благоустройство; Ландшафтна архитектура;

4. част технологична;

5. (нова - ДВ, бр. 96 от 2009 г., в сила от 05.06.2010 г.) част пожарна безопасност, чийто обхват и съдържание са определени съгласно Наредба № Из-1971 от 29 октомври 2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар приложение № 3 от Наредбата за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар —;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 96 от 2009 г., в сила от 05.06.2010 г.) част ~~проект за организация и изпълнение на строителството~~; план за безопасност и здраве на основание чл.5, ал.1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), в обхват и съдържание съгласно Наредба № 2 от 22 март 2004 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд при извършване на строителни и монтажни работи

7. (предишна т. 6 — ДВ, бр. 96 от 2009 г., в сила от 05.06.2010 г.) част ~~организация и безопасност на движението~~;

7. 8. част План за управление на строителните отпадъци с обхват и съдържание съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗУО;

8. 9. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 96 от 2009 г., в сила от 05.06.2010 г.) Други проектни части при сложни и комплексни обекти:

а) обща обяснителна записка;

б) генерален план;

в) сметна документация, вкл. генерална сметка; Цялото това според мен трябва да отпадне, защото ще се уточни по-нататък в подробностите в следващите глави какво трябва да съдържа всяка част за всяка фаза!!!

8. 9. 13. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 96 от 2009 г., в сила от 05.06.2010 г.) Проектни части при специфични обекти:

а) консервация, реставрация и експониране на наметниците на културата ~~недвижимите културни ценности~~;

б) земна основа. - отпада

б) хидрология и хидрогеология;

в) далекосъобщителни мрежи;

г) топлоснабдяване;

д) газоснабдяване

Чл. 4. ~~Инвеститорият~~ Възложителят посредством Задание за проектиране определя и възлага фазите на проектиране и частите на проекта за всяка отделна фаза в зависимост от вида и спецификата на обекта. При възлагане на частите на проекта се спазват изискванията за задължителен минимален ~~обхват~~ **обем на документацията** по чл. 144, ал. 1, т. 3 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Чл. 5. (1) Инвестиционното проектиране се извършва в съответствие с предвижданията на действащия Подробен устройствен план /ПУП/ и схемите към него по чл. 108 ЗУТ, с ~~съе~~ ~~екнцата~~ ~~(визата)~~ за проектиране по чл. 140 ЗУТ, когато издаването ѝ е задължително и с изискванията на заданието за проектиране или договора за проектиране в случаите, когато не е изработено задание.

(2) ~~Инвеститора~~ **Възложителят** може да възложи на проектанта да изясни и обоснове обхвата и съдържанието на проекта, както и да събере информация и документи, необходими за проектирането, които са елемент на заданието за проектиране.

Чл. 6. При необходимост и по преценка на инвеститора **Възложителя** за изработване на заданието за проектиране и/или на проекта може да се възложат предварителни (прединвестиционни) и обемно-устройствени проучвания.

Чл. 7. Когато инвеститорът **Възложителят** не е възложил извършване на предварителни проучвания, целесъобразността от изграждането на конкретния обект се изяснява със заданието за проектиране и/или със самия проект.

Чл. 8. (1) Всяка проектна част задължително се съгласува от проектантите на другите **взаимосвързани** проектни части.

(2) Всички проектни части се подписват от инвеститора-взложителя (собственика), а частите по чл. 139, ал. 4 ЗУТ **Тази алинея е отпаднала към момента!!!** - и от лицето, упражняващо технически контрол в проектирането.

Глава вторая.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ (ПРЕДИНВЕСТИЦИОННИ) ПРОУЧВАНИЯ

Чл. 9. Предварителните (прединвестиционните) проучвания могат да обхващат:

1. изясняване на инвестиционното строително намерение;
2. проучвания за определяне на подходящо местоположение на обекта и на условията за застрояване съобразно предвижданията на устройствените планове;
3. инженерни проучвания, в т.ч. геоложки, геотехнически, хидрогеоложки, хидроложки и др., като съдържанието им се определя в зависимост от местоположението, вида, характера и спецификата на обекта;
4. проучвания и документиране за нуждите на инвестиционното проектиране на обекти - недвижими ~~наметници на културата;~~ недвижими културни ценности;
5. геодезически проучвания;
6. технологични проучвания за избор на оферта, предлагаща оптимална технология - за

обекти, при които технологичното решение е определящо;

7. технико-икономическа обосновка за определяне на икономическата целесъобразност и ефективност на инвестиционното строително намерение, в т.ч. за избор на подходящ негов вариант / задължително за линейни обекти /;

8. обосновка на социалната целесъобразност и ефективност на инвестиционната инициатива, в т.ч. откриване на работни места и осигуряване на обществени услуги;

9. проучвания за потенциала на териториите с особена и превантивна устройствена защита във връзка с режимите за опазване на териториите за природозащита и на обектите на културно-историческото наследство;

10. вариантни проучвания за рехабилитация на съществуващи и за изграждане на нови енергийни мощности;

11. специфични проучвания при реконструкция, пристрояване и надстрояване на съществуващи сгради, в т.ч. архитектурно и конструктивно заснемане на сградите и изследване на техническата инфраструктура;

12. микросейзмично изследване - за енергийни, хидротехнически, транспортни и други специфични обекти;

13. други специфични проучвания, налагащи се от вида и спецификата на отделните строежи, като климатични, водностопански, почвено-мелиоративни, аграрно-икономически и земеустройствени проучвания - при проекти на хидромелиоративни системи, проекти за противосвлачищни и брегоукрепителни съоръжения и др.

14. продължителност на строителния процес от откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво до предаване на обекта от изпълнителя на строителя с акт образец 15.

15. прогнозна стойност на строителното намерение по окрупнени показатели.

Глава трета. ОБЕМНО-УСТРОЙСТВЕНО ПРОУЧВАНЕ

Чл. 10. (1) При необходимост в съответствие с чл. 138 ЗУТ за определяне местоположението на обекта, доказване на неговата нормативна допустимост и целесъобразността на инвестиционното намерение, както и за съставяне на задание за изработване на инвестиционен проект, ~~инвеститорът~~ Възложителят може да възложи обемно-устройствено проучване.

(2) Обемно-устройственото проучване има за цел да адаптира бъдещото архитектурно решение на обекта (сградата или групата от сгради) към решението на подробния устройствен план в съответствие с регулационното отреждане и режима на устройство и застрояване.

(3) Когато няма действащ подробен устройствен план, обемно-устройственото проучване предлага целесъобразно разполагане на застрояването в поземления имот и може да служи за основа за изработването на подробен устройствен план.

Чл. 11. (1) Обемно-устройственото проучване:

1. определя очертанията на бъдещите обекти за застрояване, така че те да отговарят на зададените с действащия подробен устройствен план и/или на нормативно допустимите мерки, разстояния и плътност на застрояване;

2. определя обема на застрояване в рамките на зададените с действащия подробен устройствен план и/или в рамките на нормативно допустимите височина – етажност, ~~и плътност~~

~~или обемна~~ **плътност** и интензивност на застрояване;

3. представя обобщено функционално-пространствено решение за отделните етажи на сградата (сградите);

4. представя обобщено обемно-фасадно решение на сградата (сградите);

5. определя обобщено оформянето на околното пространство на сградата (сградите) в поземления имот или в групата поземлени имоти – вкл. **транспортен достъп при спазване на всички задължителни отстояния и осигуряване на**

подходящо транспортно обслужване за промишлените и стопански обекти;

6. дава обобщено решение на инженерните мрежи в поземления имот (имоти), когато това има съществено значение за функционалното и архитектурно-обемното решение;

7. определя задължителните изисквания и параметри за опазването на недвижимите ~~наметници на културата~~ **културни ценности** и тяхната среда, както и за интегриране на новото застрояване към тях.

(2) Обемно-устройственото проучване се представя със следните минимално необходими чертежи:

1. ситуационно решение **на сградите и инфраструктурата** върху ~~основа~~ **комбинирана скица** от кадастрална карта (кадастрален план) ~~и~~ и от действащия подробен устройствен план в мащаб (М) 1:1000 или М 1:500;

2. схематични разпределения на етажите с обобщени групи помещения в М 1:500 или М 1:200;

3. схематични фасади - силуети с обобщено оформяне на обемите в М 1:500 или М 1:200.

(3) Към обемно-устройственото проучване могат да се представят допълнително по преценка на проектанта или при договаряне с ~~инвеститора~~ **възложителя** и следните чертежи: схематични разреди, схема на разположението на мрежите на техническата инфраструктура, аксонометрични изгледи, перспективни изгледи, фотомонтажи, компютърна анимация, макет и др.

(4) Обемно-устройственото проучване се придружава от обяснителна записка, която пояснява предложените решения, тяхната целесъобразност и постигнатите технико-икономически показатели.

(5) Обемно-устройственото проучване може да се договаря за изработване във варианти.

Глава четвърта.

ИЗХОДНИ ДАННИ И ДОКУМЕНТИ. ЗАДАНИЕ ЗА ПРОЕКТИРАНЕ

Чл. 12. (1) Изходните данни и документите, необходими за изработването и одобряването на проекта, са:

1. **извадка от действащия ПУП и схемите към него по чл. 108 ЗУТ, с обхват поземления имот и съседните му, вкл. през улица или ~~екста~~ (виза) за проектиране по чл. 140 ЗУТ, когато издаването ѝ е задължително;**

2. геоложка, сеизмоложка и геотехническа характеристика, хидрогеоложка и хидроложка характеристика на района - при проектиране на хидротехнически обекти, както и данни за специфичните условия на строителството, като осигуряване срещу земетръс и др.;

3. становища и данни от съответните експлоатационни дружества за свързване на вътрешните мрежи и инсталациите на обекта с мрежите на техническата инфраструктура за:

а) източника за водоснабдяване и изясняване на основните и спомагателните инсталации, мястото за заустване на отпадъчните води с посочване на категорията на водоприемника, необходимостта от изграждане на пречиствателни съоръжения и др.;

б) източника за електроснабдяване и необходимостта от изграждане на трансформаторни

постове;

в) източника за топлоснабдяване;

г) източника за газоснабдяване и необходимостта от изграждане на газоразпределителни пунктове;

д) местоположението на пътната връзка на обекта към съответния път от републиканската или общинската пътна мрежа;

е) връзките с други мрежи на техническата инфраструктура, когато това се налага от спецификата на обекта;

4. геодезическата, картната, плановата и кадастралната основа, в т.ч. **геодезическо заснемане на имота/имотите**, геодезически мрежи, респ. изходни точки и репери, които са необходими за проектирането и строителството;

5. опорния план на недвижимите **културни ценности** ~~наметници на културата~~ и извадка от археологически кадастър (специализирана карта), когато съществува такъв;

6. предварителните (прединвестиционните) и/или обемно-устройствените проучвания за обекта, когато такива са разработени;

7. други изходни данни и документи, които се изискват с нормативен или административен акт.

8. данни за собствеността на имота;

9. данни за приложена регулация по смисъла на § 22, т. 1, вр. § 8, ал. 5 ЗУТ;

(2) Изходните данни и документи се прилагат към заданието за проектиране (договора за проектиране).

Чл. 13. (1) Със заданието за проектиране се определят:

1. изискванията към обекта;

2. фазите на проектиране;

3. необходимите проектни части.

(2) Заданието за проектиране включва:

1. основни технически, икономически, технологични, функционални и планово-композиционни изисквания към обекта;

2. основни функционални и композиционни параметри на обекта.

(3) Основните технически, икономически, технологични, функционални и планово-композиционни изисквания към обекта могат да бъдат:

1. за целесъобразно и ефективно оразмеряване на застроените площи и обеми;

2. за осигуряване на единство и хармония между функционалното, технологичното и композиционното решение и с околната среда;

3. за използване на високоефективни материали, оборудване и технологии за осигуряване на качествено изпълнение на обекта;

4. за осигуряване съответствието на проектните решения с изискванията към строежите по чл. 169 ЗУТ;

5. към интериора и обзавеждането и към синтеза на архитектурата с изобразителните и приложните изкуства;

6. към благоустройството и паркоустройството на прилежащия терен;

7. към техническите инсталации на обекта, в т.ч. отоплителни, вентилационни, електрически, водоснабдителни, канализационни и др.;

8. към технологията и технологичното оборудване;

9. към показателите за икономическа ефективност, които трябва да бъдат постигнати;

10. за последователността на изработване на проектите за подобектите - при строителство на комплексни обекти;

11. други изисквания на ~~на инвеститора~~ възложителя.

(4) Като основни функционални и композиционни параметри за обекта могат да бъдат зададени необходимите:

1. вид, характер, специфика на обекта и свързаните с него основни, спомагателни и обслужващи подобекти;

2. функционални и/или технологични връзки между отделните обекти и подобекти;

3. специфични изисквания за транспортното обслужване на обектите – брой и вид на обслужващите / обслужвани/ транспортни средства;

4.3. площи на отделните обекти и подобекти;

5.4. застроени обеми за обекта и по отделни подобекти;

6.5. брой етажи според допустимата височина на застрояване;

7.6. общ капацитет и/или необходим брой на обслужващия персонал - общо и по подобекти.

8.7. специфични изисквания за топлосъхранение и икономия на енергия;

(5) Когато към заданието за проектиране са приложени предварителни проучвания, текстовата му част може да бъде съкратена с препращане към резултатите от проучванията.

Чл. 14. Заданието за проектиране за първоначалната фаза служи за задание и на всяка следваща фаза заедно с проекта от предходната фаза.

Глава пета. ИДЕЕН ПРОЕКТ

Чл. 15. (1) Идейният проект се изработва в съответствие с предвижданията на действащия ПУП и схемите към него по чл. 108 от ЗУТ или с ~~еже-сметната~~ (визата) за проектиране и със заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Когато няма изработено задание за проектиране, идейният проект изпълнява и ролята на задание за следващата фаза на проектиране.

(3) Обхватът и съдържанието на идейния проект трябва да бъдат достатъчни за ползването му:

1. като основа за изработване на следващата фаза на проектиране;

2. за избор на архитектурно-пространствено решение, строително-конструктивно решение, за избор на оптимален вариант при транспортната инфраструктура, системи за безопасност, инсталационни и технологични решения и др., когато такива се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране);

3. за нуждите на съгласуването - при условията и по реда на чл. 141 ЗУТ.

4. за издаване на разрешение за строеж и за възлагане на строеж по Закона за обществените поръчки при условията и по реда на чл. 142, ал. 2 ЗУТ.

(4) Идеен проект за линейни транспортни обекти / различни по вид пътища и улици и големи транспортни съоръжения / се изработва в два варианта, като се изготвя анализ за сравнението им.

(5) (4) По идейни проекти не може да се изпълнява строителство за линейни обекти

(6) За всички други обекти строителство може да се изпълнява след одобряване на следваща фаза на проекта в минимално необходимия /задължителния/ обхват, съгласно Приложение 1.

Чл. 16. (1) Идейният проект може да се изработва в една или повече проектни части в зависимост от вида, характера, сложността и спецификата на съответния обект и неговите

подобекти, **съгласно Приложение 1 към чл. 15, ал. 4**, както следва:

1. за обекти, за които определяща и водеща е архитектурната част на проекта - част архитектурна, самостоятелна или придружена от част конструктивна, **пътна част**, необходимите инсталационни части, геодезическа част, технологична част и др.;

2. за обекти, за които определяща и водеща е конструктивната част на проекта - част конструктивна, самостоятелна или придружена от част архитектурна, необходимите инсталационни части, част геодезическа, част технологична и др.;

3. за обекти, за които определяща и водеща е част Пътна:

а) за всички обекти – придружена от част геодезическа – геодезическо заснемане, геоложки доклад,

б) за пътища, железопътни линии, мостове, виадукти, летища, гари, метрополитени, др., - придружена задължително от част конструктивна на транспортни съоръжения, /хидроложко – хидравлични проучвания/;

в) за улици – идейно решение за външни водоснабдителни и/или канализационни мрежи, електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, топлоснабдителни и/или разпределителни мрежи, газопреносни и/или газоразпределителни мрежи, / и др.

4. 3. за обекти, за които определяща и водеща е технологичната част на проекта - част технологична, самостоятелна или придружена от част архитектурна, конструктивна, необходимите инсталационни части, част геодезическа и др.;

5.4. за обекти, за които определяща и водеща е съответна част на проект за техническа инфраструктура - съответната част на техническата инфраструктура (за външни водоснабдителни и/или канализационни мрежи, за електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, за топлоснабдителни и/или разпределителни мрежи, за газопреносни и/или газоразпределителни мрежи, за хидромелиоративни системи, за пътища, за железопътни линии и др.), самостоятелна или придружена от част конструктивна, геодезическа и др.

(2) За ~~наметници на културата~~ **недвижими културни ценности** се изработва част консервация, реставрация и експониране.

(3) В случаите по чл. 89 се изработва и част енергийна ефективност.

Чл. 17. Идейният проект може да се разработва във варианти на проектните решения.

Чл. 18. (1) Всяка част на идейния проект включва:

1. чертежи, които изясняват предлаганите проектни решения в следните препоръчителни мащаби:

а) ситуационно решение - в М 1:500 или М 1:1000;

б) разпределения, разреза, фасади - в М 1:100 или М 1:200;

в) други чертежи - в подходящ мащаб, в зависимост от вида и спецификата на обекта;

2. обяснителна записка, поясняваща предлаганите проектни решения и съответствието им с изискванията на чл. 169 ЗУТ за безопасна, сигурна, здравословна и достъпна за всички среда;

3. изчисления, обосноваващи проектните решения, които се включват по преценка на проектанта, или когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Отделни части на идейните проекти могат да включват и макети, мостри, фотомонтажи, компютърна анимация и др.

(3) Когато идейният проект служи за издаване на разрешение за строеж той се изработва във всички изискуеми части в обем и съдържание, достатъчни за изясняване на проектното

решение и извършване на предварителна оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите;

(4) Когато идейният проект служи за възлагане на строителство по реда на ЗОП съгласно съгл. чл.142, ал.2 от ЗУТ, разработката по водещата част на проекта, в зависимост от вида и спецификата му, както и по части „конструктивна“ и „вертикална планировка“ Геодезическа следва допълнително да съдържа: **Част Вертикална планировка няма!!**

1. количествена сметка за всички видове работи по уедрени показатели;
2. характерни детайли и/или спецификации

Глава шеста. ТЕХНИЧЕСКИ ПРОЕКТ

Чл. 19. (1) Техническият проект се изработва въз основа на съгласувания идеен проект, а в случаите, когато не е изработен идеен проект - в съответствие с **предвижданията на действащия ПУП и схемите към него по чл. 108 ЗУТ или с ~~еже-сметката~~ (визата)** за проектиране, **когато издаването ѝ е задължително**, и заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Техническият проект подлежи на съгласуване и е основа за изработване на работния проект или подлежи на одобряване и е основание за издаване на разрешение за строеж, възлагане и изпълнение на строителството.

(3) С техническия проект се доизясняват и допълват проектните решения на идейния проект, респ. се изработват проектни решения, които ~~осигуряват~~ **служат за:**

1. **оценка на** съответствието с изискванията към строежите по чл. 169 ЗУТ;
2. ~~ползването на техническия проект като документация~~ за договаряне на строителството и/или за доставка на оборудване, строителни материали и изделия, вкл. за възлагане на обществени поръчки за строителство или за доставка на оборудване при условията и по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП);
3. започването и изпълнението на строителството до завършването на обекта.

(4) **Когато техническият проект служи за издаване на разрешение за строеж той се изработва във всички изискуеми части в обем и съдържание, достатъчни за изясняване на проектното решение и започване на строителство.** В процеса на строителството същият се допълва с необходимите работни чертежи и детайли за уточняване на проектните решения в степен, позволяваща изпълнението на всички видове строителни и монтажни работи (СМР).

(5). Когато техническият проект служи за възлагане на строителство по реда на ЗОП съгласно чл.142, ал.7 той трябва задължително да съдържа:

1. подробна количествена сметка по всички части на проекта;
2. характерни строителни детайли и спецификации на материали с техническите им характеристики;
3. технически изисквания към предвидените за влагане материали, изделия и съоръжения в съответствие с нормативните изисквания;

(5 6) Работните чертежи и детайли по ал. 4 се съгласуват с проектантите по съответните части и с лицето, упражняващо технически контрол на част конструктивна, а тяхното нормативно съответствие и изпълнение подлежат на контрол от лицата, които упражняват строителен надзор.

~~(6) Когато строежът е изпълнен в съответствие с одобрения технически проект и работните чертежи и детайли по ал. 4, той се заверява като екзекутивни чертежи съгласно чл. 175 ЗУТ.~~

Чл. 20. (1) В обхвата на техническия проект могат да се включват, в зависимост от вида и спецификата на обекта, следните части:

1. за обекти, за които определяща и водеща е архитектурната част на проекта - части архитектурна, конструктивна, **част пътна**, необходимите инсталационни части, технологична част, ~~част организация и изпълнение на строителството~~, **план по безопасност и здраве, план за управление на строителните отпадъци**, част геодезическа и др.;

2. за обекти, за които определяща и водеща е конструктивната част на проекта - части конструктивна, архитектурна, необходимите инсталационни части, част технологична, ~~част организация и изпълнение на строителството~~, **план по безопасност и здраве, план за управление на строителните отпадъци**, част геодезическа и др.;

3. за обекти, за които определяща и водеща е част Пътна:

а) за всички обекти - придружена от част геодезическа – геодезическо заснемане, геоложки доклад, План за безопасност и здраве и План за управление на строителните отпадъци / за обекти с обхват и съдържание съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗУО и др.;

б) за пътища, железопътни линии, мостове, виадукти, летища, гари, метрополитени, др., - придружена от част конструктивна на транспортни съоръжения, /хидроложко – хидравлични проучвания/;

в) за улици, велоалеи, паркинги и площи обекти / самостоятелни проекти за кръстовища, обслужващи площи на промишлени и стопански обекти, бензиностанции, газстанции и др. / – придружена от технически проекти за решение за външни водоснабдителни и/или канализационни мрежи, електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, топлоснабдителни и/или разпределителни мрежи, газопреносни и/или газоразпределителни мрежи, Ландшафтна архитектура / озеленяване/ и др.

4. 3. за обекти, за които определяща и водеща е технологичната част на проекта - части технологична, архитектурна, конструктивна, необходимите инсталационни части, ~~част организация и изпълнение на строителството~~ **план по безопасност и здраве, план за управление на строителните отпадъци**, част геодезическа и др.;

5. 4. за обекти, за които определяща и водеща е съответна част на техническата инфраструктура - съответната част на техническата инфраструктура (за външни водоснабдителни и/или канализационни мрежи, за електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, за топлоснабдителни и/или разпределителни мрежи, за газопреносни и/или газоразпределителни мрежи, за хидромелиоративни системи, **Част Пътна – временна организация и безопасност на движението при изпълнение на строително-монтажни работи, за пътища, за железопътни линии и др.**), **Премахва се** както и части конструктивна, технологична, архитектурна, ~~организация и изпълнение на строителството~~ **план по безопасност и здраве, план за управление на строителните отпадъци**, част геодезическа и др.

(2) За ~~наметници на културата~~ **недвижимите културни ценности** се изработва част консервация, реставрация и експониране.

(3) В случаите по чл. 89 се изработва част енергийна ефективност.

Чл. 21. (1) Всяка проектна част на техническия проект съдържа:

1. обяснителна записка, поясняваща предлаганите проектни решения, към която се прилагат издадените във връзка с проектирането документи и изходните данни;

2. чертежи, по които може да се изпълняват СМР в следните препоръчителни мащаби:

а) ситуационно решение - в М 1:500 или М 1:1000;

б) разпределения, разреза, фасади - в М 1:50 или М 1:100;
в) други чертежи и **детайли** - в подходящ мащаб, в зависимост от вида и спецификата на обекта;

3. За част Пътна минимален обем на чертежите за технически проект, по които може да се изпълняват СМР в следните препоръчителни мащаби:

а) ситуационно решение - в М 1:500 или М 1:1000; / За много големи обекти и обзорна ситуация/;

б) Надлъжен профил - в М 1:1000/100 или М 1:2000/200;

в) Типови напречни профили - в М 1:50 или М 1:100;

г) Подробни напречни профили - в М 1:100 или М 1:200;

д) Отводняване и отводнителни съоръжения - в М 1:500 или М 1:1000; / При наличие на съоръжения допълнително се представят план, разреза и детайли/

е) Трасировъчен план - в М 1:500 или М 1:1000;

ж) Вертикална планировка в кръстовища, обособени паркинги, площадки, др. характерни площи обекти - в М 1:500 или М 1:1000;

з) Хоризонтална маркировка и Вертикална сигнализация / Организация на движението/ – в М 1:500 или М 1:1000;

и) Временна организация и безопасност на движението по време на изпълнение на строително монтажни работи - в М 1:250, 1:500 или М 1:1000, ;

й) други чертежи и детайли - в подходящ мащаб, в зависимост от вида и спецификата на обекта;

4. 3. изчисления, обосноваващи проектните решения.

5. 4. **количествена сметка** / За големи линейни обекти се представят и подробни количествени сметки /

(2) ~~Количествена и е~~ **Стойностна сметка** се прилага ~~към~~ изчисленията или се обособява ~~т~~ в част сметна документация, когато се изисква ~~т~~ със заданието за проектиране (договора за проектиране). **Стойностна сметка може да се изготви само по СЕК и не е задължение на проектанта!! Може да бъде само ориентировъчна!**

(3) Отделни части на техническите проекти могат да включват и макети, мостри, фотомонтажи, компютърна анимация и др.

Глава седма. РАБОТЕН ПРОЕКТ

Чл. 22. (1) Работният проект (работни чертежи и детайли) се изработва въз основа на съгласувания проект в предходна фаза, а при еднофазно проектиране - в съответствие **с предвижданията на действащия ПУП и схемите към него по чл. 108 ЗУТ или с е** ~~е~~ **екимата (визата)** за проектиране, **когато издаването ѝ е задължително** и със заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Работният проект (работни чертежи и детайли), **при еднофазно проектиране**, подлежи на одобряване и е основание за издаване на разрешение за строеж и за възлагане и изпълнение на строителството.

Чл. 23. С работния проект:

1. се изясняват конкретните проектни решения в степен, осигуряваща възможност за цялостно изпълнение на всички видове СМР и за доставка и монтаж на технологичното оборудване и обзавеждането на обекта;

2. се осигурява възможност за ползването му като документация за договаряне изпълнението на строителството, вкл. чрез процедура за възлагане на обществена поръчка за строителство и/или за доставка на оборудване при условията и по реда на ЗОП;

3. се осигурява съответствието на проектните решения с изискванията към строежите по чл. 169 ЗУТ.

Чл. 24. (1) Проектните части на работния проект включват:

1. работни чертежи и детайли, по които се изпълняват отделните видове СМР в следните препоръчителни мащаби:

а) ситуационно решение - в М 1:500 и М 1:1000;

б) разпределения, разреза, фасади - в М 1:50 и М 1:100;

в) детайли - в М 1:20, М 1:5 и М 1:1;

г) други чертежи - в подходящ мащаб, в зависимост от вида и спецификата на обекта;

2. За част Пътна минимален обем на чертежите за работен проект / при еднофазно проектиране /, по които може да се изпълняват СМР в следните препоръчителни мащаби:

а) ситуационно решение - в М 1:500 или М 1:1000; / За много големи обекти – обзорна ситуация/;

б) Надлъжен профил - в М 1:1000/100 или М 1:2000/200;

в) Типови напречни профили - в М 1:50 или М 1:100;

г) Подробни напречни профили - в М 1:100 или М 1:200;

д) Отводняване и отводнителни съоръжения - в М 1:500 или М 1:1000; / При наличие на съоръжения допълнително се представят план, разреза и детайли/

е) Трасировъчен план - в М 1:500 или М 1:1000;

ж) Вертикална планировка в кръстовища, обособени паркинги, площадки, др. характерни площни обекти - в М 1:500 или М 1:1000;

з) Хоризонтална маркировка и Вертикална сигнализация / Организация на движението/ – в М 1:500 или М 1:1000;

и) Временна организация и безопасност на движението по време на изпълнение на строително монтажни работи - в М 1:250, 1:500 или М 1:1000, ;

й) други чертежи и детайли - в подходящ мащаб, в зависимост от вида и спецификата на обекта;

3. За част Пътна работен проект може да се изготви самостоятелно за временна организация и безопасност на движението при строителство на обекти за външни водоснабдителни и/или канализационни мрежи, електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, топлоснабдителни и/или разпределителни мрежи, газопреносни и/или газоразпределителни мрежи. Самостоятелно работен проект може да се изготви и за изпълнение на напречни неравности и повдигнати пешеходни пътеки, както и за предвиждане на специфични мерки за повишаване на пътната безопасност.

4. 2. обяснителна записка, поясняваща предлаганите проектни решения, към която се прилагат издадените във връзка с проектирането документи и изходни данни;

5. 3. изчисления, обосноваващи проектните решения.

6. 4. в случаите по чл. 89 част енергийна ефективност.

7. 5. количествена сметка

(2) ~~Количествена и е~~ Стойностна сметка се прилага ~~т~~ към изчисленията или се обособява ~~т~~ в част сметна документация, когато се изисква ~~т~~ със заданието за проектиране (договора за проектиране). Стойностна сметка може да се изготви само по СЕК и не е задължение на проектанта!! Може да бъде само ориентировъчна!

(3) Отделни части на работните проекти, в зависимост от заданието за проектиране, могат да включват и макети, мостри, фотомонтажи, компютърна анимация и др.

~~(4) Когато строежът е изпълнен в съответствие с одобрения работен проект, той се заверява като екзекутивни чертежи съгласно чл. 175 ЗУТ.~~

Чл. 25. ~~Инвеститорът~~ **Възложителят** може да възложи изработване на общ координационен план за координиране изпълнението на инсталациите на обекта.

Чл. 26. (1) За нови и неприлагани в страната строителни технологии към съответните проектни части се изработва раздел, съдържащ пълни строително-технологични решения, респ. технологична документация. Строително-технологичните решения при възможност се обосновават с български или чуждестранни технически спецификации или с данни за резултата от тяхното прилагане на други строежи.

(2) За обектите, изискващи висока степен на охрана, към съответните проектни части се изработва раздел за физическа защита.

Глава осма. ЧАСТ АРХИТЕКТУРНА

Раздел I. Част архитектурна на идейния проект

Чл. 27. Част архитектурна на идейния проект определя съдържанието и архитектурно-художествения образ на бъдещия обект (сграда или съоръжение).

Чл. 28. (1) Част архитектурна представя решения за:

1. функционално-пространствената композиция на обекта (сградата), **в съответствие с предвижданията на действащия ПУП или визата за проектиране** ;
2. архитектурно-художествения образ на обекта (сградата);
3. вписването на обекта в околната архитектурна и ландшафтна среда;
4. създаването на устойчива, здравословна, безопасна, хигиенична и достъпна за всички архитектурна среда.

(2) Част архитектурна осигурява основа и предпоставки за:

1. подходящо строително-конструктивно решение;
2. решение на техническата инфраструктура и сградните инсталации;
3. оптимално и безопасно протичане на технологичния процес.

Чл. 29. (1) Част архитектурна се представя в следните чертежи:

1. ситуационно решение изработено върху **геодезично заснемане, основа** ~~комбинирана скица~~ от кадастралната карта (кадастралния план) ~~и~~ **и** от действащия подробен устройствен план, в което се посочват точното местоположение на обекта, **разстоянията до регулационните линии, между сградите в имота и до съседните сгради, постигнатите показатели на застрояване, както и връзките с елементите на техническата пътна инфраструктура, пътна връзка и транспортното обслужване в обекта / за промишлени и стопански обекти с транспортно натоварване/**;
2. разпределения на всички етажи и план на покривните линии;
3. фасадни изображения, изясняващи външното оформяне на обемите;

4. напречни и надлъжни вертикални разреза, изясняващи височините, нивата и вертикалната комуникация в сградата.

(2) По преценка на проектанта или в съответствие със заданието за проектиране (договора за проектиране) могат да се представят допълнително:

1. фрагменти на характерни и повтарящи се помещения с обзавеждане и елементи от фасадите;
2. перспективни и аксонометрични изгледи;
3. фотомонтажи, компютърна анимация, макети и др.

Чл. 30. (1) Обяснителната записка към архитектурната част пояснява функционално-пространственото и архитектурно-художественото решение на обекта, описва данните за постигнатите с проекта технико-икономически показатели - площи, обеми, брой стаи, брой места и др., както и съответствието на проектните решения и строителните продукти с изискванията на чл. 169 ЗУТ.

(2) Към обяснителната записка може да се включат допълнително:

1. предложение за конструктивно-строителна система, когато липсва част конструктивна;
2. предложения за инсталационните системи, когато липсват съответните части;
3. предложения за използване на подходящи строителни материали и изделия;
4. съображения за естетическо оформяне на интериора и екстериора.

Чл. 31. (1) Когато идейният проект служи за издаване на разрешение за строеж той се изработва в обем и съдържание, достатъчни за изясняване на проектното решение и извършване на предварителна оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите;

(2) Когато идейният проект служи за възлагане на строителство по реда на ЗОП съгласно съгл. чл.142, ал.2 от ЗУТ, разработката по част архитектурна следва допълнително да съдържа:

1. количествена сметка за всички видове архитектурно-строителни работи по уедрени показатели;
2. характерни архитектурни фрагменти, детайли и/или спецификации.

(3) ~~По искане на инвеститора~~ Когато е предвидено със заданието (договора) за проектиране, към част архитектурна може да се приложи стойностна сметка на обекта по уедрени показатели.

Раздел II.

Част архитектурна на техническия проект

Чл. 32. Част архитектурна на техническия проект конкретизира и прецизира решенията на идейния проект или представя решенията по чл. 28, когато не е изработен идеен проект.

Чл. 33. (1) Част архитектурна на техническия проект се представя в следните чертежи:

1. ситуационно решение изработено върху геодезично заснемане, ~~основа~~ комбинирана скица от кадастралната карта (кадастралния план) ~~или~~ и от действащия подробен устройствен план, в което се посочват точното местоположение на обекта, разстоянията до регулационните линии, между сградите в имота и до съседните сгради, — постигнатите показатели на застрояване и връзките с елементите на техническата инфраструктура, пътна връзка и транспортното обслужване в обекта / за промишлени и

стопански обекти/;

2. разпределения на всички етажи и план на покривните линии, изясняващи **параметрите размерите и площите** на всички помещения и на отворите в тях, предвидените материали или минималните изисквания към тях, за обработката на стени, подове, тавани, стълбища и други части на сградата;

3. фасадни изображения, изясняващи външното оформяне на обемите, употребените материали и тяхната обработка;

4. напречни и надлъжни вертикални разрези, изясняващи височините, нивата, вертикалната комуникация в сградата, наклоните на покривните равнини, изолациите, подовите конструкции и настилки.

5. чертежи с подвижно и неподвижно архитектурно и технологично оборудване и обзавеждане, включително разположение на пожаротехнически средства за първоначално гасене на пожари.

(2) При договаряне с ~~инвеститора~~ **е възложителя** допълнително могат да се представят чертежи за:

1. детайли за изпълнение на хидроизолации, топлоизолации и звукоизолации.

2. основни строителни и архитектурни детайли за изпълнение на дограми, козирки, стълби, парапети, комини, шахти, съоръжения за осигуряване на достъпна среда и др.

3. технически характеристики на вложените строителни продукти.

(3) В случаите, когато се предвижда изпълнение на строителството по одобрен технически проект, същият се допълва в процеса на строителството с необходимите детайли, достатъчни за изпълнението на СМР.

Чл. 34. Част архитектурна на техническия проект се придружава от обяснителна записка, изработена съгласно изискванията на чл. 30, която съдържа и описания на:

1. предложените решения за топлоизолация, хидроизолация, звукоизолация, пожарна безопасност

2. предвидените строителни продукти

Чл. 35. (1) С изчисленията на част архитектурна на техническия проект се доказва осигуряването на изискванията по чл. 169 ЗУТ в случаите, когато осигуряването се извършва с архитектурната част.

(2). Когато техническият проект служи за възлагане на строителство по реда на ЗОП съгласно чл.142, ал.7 той трябва задължително да съдържа:

1. характерни архитектурни детайли;

2. технически изисквания към предвидените за влагане материали, изделия и съоръжения в съответствие с нормативните изисквания;

3. спецификация на дограма и други материали с техническите им характеристики;

4. количествена сметка за видовете архитектурно-строителни работи.

(3) Когато се изисква със заданието (договора) за проектиране, към част архитектурна се прилага стойностна сметка на обекта ~~по уедрени показатели.~~ **по усреднени пазарни цени.**

(2) ~~По искане на инвеститора към изчисленията се прилагат~~

1. ~~технически спецификации и характеристики на предвидените за влагане строителни продукти;~~

2. ~~Спецификации на дограмата с техническите ѝ характеристики;~~

2. 3. ~~количествена сметка за видове архитектурно-строителни работи по уедрени показатели;~~

Раздел III.

Част архитектурна на работния проект

Чл. 36. (1) Част архитектурна на работния проект прецизира и детайлизира решенията на идейния проект и/или на техническия проект и определя необходимите строителни материали, изделия и начини за изпълнението на обекта, а когато проектирането е еднофазно във фаза работен проект, дава цялостни архитектурни решения.

(2) Част архитектурна на работния проект представя освен решенията по чл. 28 и решения за:

1. необходимите строителни материали и изделия за изпълнение на СМР и начина на тяхната обработка, полагане и/или монтаж;
2. изпълнението на хидроизолациите и топлоизолациите на обекта;
3. осигуряване на естественото и изкуственото осветление в помещенията;
4. изпълнението на дограмата, настилките, облицовките и другите видове довършителни СМР в помещенията, покривите и фасадите;
5. акустичната обработка на стени и тавани, когато такава е необходима или се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Чл. 37. Част архитектурна на работния проект се представя в-следните чертежи:

1. чертежите по чл. 33, ал. 1;
2. допълнителни чертежи с подробни параметри и фрагменти от по-важни части на обекта;
3. архитектурни детайли в подходящ мащаб, изясняващи изпълнението на отделни СМР в интериора и екстериора на обекта, в т.ч. покриви, стени, тавани, подове, настилки, облицовки, изолации, дограми, козирки, стълби, парапети, комини, шахти и др.

Чл. 38. Част архитектурна на работния проект се придружава от обяснителна записка, която освен описанията, посочени в чл. ~~30~~ 34, съдържа и описания на:

1. предложените решения за ~~топлоизолация, хидроизолация, звукоизолация, пожарна безопасност~~ и акустични обработки;
2. предвидените строителни материали и изделия; за
3. естетическото оформяне на екстериора и интериора.

Чл. 39. (1) Изчисленията на част архитектурна на работния проект включват, освен тези по чл. 35, когато не е изработен технически проект, също и:

1. спецификации на строителните изделия и материали, включени в оформянето на интериора и екстериора;
2. изчисления за доказване осигуряването на изискванията по чл. 169 ЗУТ в случаите, когато осигуряването се извършва с архитектурната част.

(2) ~~По искане на инвеститора~~ Към изчисленията се прилагат и:

1. количествена сметка за видове архитектурно-строителни работи;
2. стойностна сметка, когато се изисква със заданието (договора) за проектиране.

Чл. 40. (1) По искане на ~~инвеститора~~ възложителя в част архитектурна на работния проект може да се изработи и решение за цветово оформление на обекта (сградата).

(2) С решението за цветово оформление се определят:

1. цветовото третиране и вида на фасадите, цокълните и покривните материали;
2. местата и размерите на фасадните пана и реклами.

(3) Решението за цветово оформление се представя в следните чертежи:

1. цветово решение и материали на фасадите;
2. цветово решение и материали на покривните линии;
3. характерни детайли на екстериора.

Раздел IV.

Част интериор и обзавеждане

Чл. 41. (1) Част интериор и обзавеждане може да се изработва при новопроектирани обекти или като самостоятелен проект за обзавеждане на съществуващи обекти със или без промяна на предназначението им.

(2) С част интериор и обзавеждане се дават решения за:

1. основната функция на отделните помещения и пространства и връзките между тях с оглед задоволяване на композиционните, технологичните, физиологичните, ергономичните, акустичните, охранителните и други изисквания;

2. оформянето на пода, стените и тавана на помещенията, както и на допълнително създадени прегради за частично разделяне на пространствата;

3. разположението на подвижните и неподвижни елементи на обзавеждането;

4. разположението на осветителните тела на изкуственото осветление във връзка с общото пространствено оформление;

5. включването в интериора на произведения на изобразителните и приложните изкуства.

Чл. 42. (1) Част интериор и обзавеждане се представя в следните чертежи:

1. чертеж на основното функционално и композиционно решение с разположението на елементите на интериора;

2. чертеж на решението на тавана с показани основните и допълнителните обработки, осветлението и др.;

3. разгъвки на стените с показани основните и допълнителни обработки и оформянето на елементите на инсталационните системи;

4. чертежи (табла) с представяне на цветовото решение и материалите;

5. чертежи на характерни декоративни, художествени и други елементи с културно-историческа стойност от интериора на сгради - паметници на културата;

6. характерни детайли на интериора в подходящ мащаб - по преценка на проектанта.

(2) В случаите, когато се проектират обекти, за които се изисква изработване на акустичен проект, към чертежите се прилагат и:

1. графичен анализ на хода на звуковите отражения за надлъжния вертикален разрез и за плана на помещението (залата);

2. чертежи за приетата форма и профил на залата, вкл. на тавана, стените и пода;

3. чертежи на звукоизолационни и обезшумителни конструкции за акустично обработваните помещения.

Чл. 43. (1) Част интериор и обзавеждане се придружава от обяснителна записка, която описва:

1. основната функция на помещенията и пространствата и на връзките между тях;
2. основните елементи, които се използват за изграждане на интериора;
3. възприетите решения за задоволяване на основните функционални, композиционни, технологични, физиологични, ергономични, акустични, охранителни и други изисквания;
4. използваните материали и начина на тяхната обработка;
5. обосновка на включените в интериора произведения на изобразителното и приложните изкуства.

(2) В случаите, когато се изработва акустичен проект, в обяснителната записка се описват и приетите акустични решения.

Чл. 44. (1) Изчисленията на част интериор и обзавеждане включват:

1. подробни количествени сметки за материалите и изделията по видове СМР;
2. спецификации на изделията и материалите, включени в оформянето на интериора и обзавеждането.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране, към изчисленията на проекта за интериор и обзавеждане се включва и стойностна сметка на СМР.

Глава девета. **ЧАСТ КОНСТРУКТИВНА**

Раздел I. **Част конструктивна на идейния проект**

Чл. 45. Част конструктивна на идейния проект определя:

1. строителната система, конструктивната схема и идейните конструктивни и строително-технологични решения;
2. начина на фундиране;
3. приблизителните размери и разположението на носещите конструктивни елементи, определени съгласувано с архитектурните решения.

Чл. 46. Част конструктивна на идейния проект се представя в следните чертежи:

1. кофражни планове - за обектите с монолитни стоманобетонни конструкции;
2. монтажни планове - за обектите със сглобяеми или метални конструкции;
3. предварителни кофражни планове - за строителните съоръжения с монолитна бетонна или стоманобетонна конструкция.

Чл. 47. Част конструктивна на идейния проект се придружава от обяснителна записка, която съдържа:

1. необходимите изходни данни, документи и изисквания на заданието за проектиране към част конструктивна;
2. специфичните изисквания на архитектурното решение, меродавни за определяне вида на носещата конструкция;
3. данните за геоложките, хидрогеоложките и други проучвания и за сеизмичността на района на обекта;
4. допълнителните специфични изисквания към конструктивните елементи, подложени

на динамични въздействия;

5. съображения и обосновка на приетото решение за фундиране в съответствие с конкретните геоложки, хидрогеоложки и други условия;

6. описание на допълнителните мероприятия, които се налагат от конкретните теренни и хидрогеоложки условия;

7. обосновка и описание на приетата строителна система и конструктивни решения;

8. предложения за прилагане на нови строителни технологии, когато такива се предвиждат;

9. специфични изисквания към другите части на проекта, произтичащи от особеностите на възприетите конструктивни решения.

Чл. 48. (1) Към част конструктивна на идейния проект се включват предварителни ориентировъчни изчисления за определяне на приблизителните размери и разположението на носещите конструктивни елементи и конструкции, поемащи сеизмичните натоварвания.

(2) Когато идейният проект служи за издаване на разрешение за строеж той се изработва в обем и съдържание, достатъчни за изясняване на проектното решение и извършване на предварителна оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите;

(3) К идейният проект служи за възлагане на строителство по реда на ЗОП съгласно съгл. чл.142, ал.2 от ЗУТ, разработката по част конструктивна следва допълнително да съдържа количествена сметка по уедрени показатели;

(4) По искане на ~~инвеститора~~ **възложителя** може да се приложи ~~количествена~~ и стойностна сметка за СМР на част конструктивна по уедрени показатели.

Раздел II.

Част конструктивна на техническия проект

Чл. 49. Част конструктивна на техническия проект развива, допълва и конкретизира проектните решения на част конструктивна на идейния проект, а в случаите, когато не е изработен идеен проект, определя:

1. строителната система, изчислителните схеми, конструктивните решения, отделните състояния на натоварванията и строително-технологичните решения;

2. начина на фундиране и мероприятията за заздравяване на земната основа;

3. конкретните размери на конструктивните елементи, съгласувано с архитектурните решения, както и разположението на носещите и поемащите сеизмичните натоварвания конструктивни елементи.

Чл. 50. (1) Чертежите на част конструктивна на техническия проект се изработват с подробност и конкретност, които следва да осигурят изпълнението на СМР.

(2) Част конструктивна на техническия проект се представя с чертежи, които отразяват нормативните техническите изисквания и специфичните особености на избраната строителна система и включва:

1. план на основите с привързване към съществуващия терен;

2. кофражни планове при монолитни стоманобетонни конструкции с означени отвори за преминаване на елементите на сградните инсталации и за монтажа на машините и съоръженията, както и означени места на всички закладни части;

3. армировъчни планове за изпълнението на монолитните стоманобетонни конструкции;
 4. монтажни планове - за строежите със сглобяеми конструктивни елементи с пълна спецификация на монтажните елементи;
 5. конструктивно-монтажни чертежи - за строежите, проектирани с метални, дървени и смесени конструкции;
 6. монтажни планове на окачени фасади;
 7. други планове и чертежи, свързани със строително-технологичните решения;
 8. спецификации на материалите, изделията и готовите стоманобетонни елементи.
- (3) В случаите, когато разрешението за строеж се издава по одобрен технически проект, в процеса на строителството допълнително се изработват чертежите и детайлите по чл. 55, т. 2, 3, 4, 5, 6 и 7.

Чл. 51. Обяснителната записка на част конструктивна на техническия проект освен описанията, посочени в чл. 47, съдържа и:

1. описание на характерни елементи и детайли на конструкцията;
2. данни за техническите характеристики на използваните материали;
3. описание на техническите условия за монтажа на сглобяемите строителни конструкции.

Чл. 52. Изчисленията към част конструктивна на техническия проект включват статически и динамически изчисления по приетите схеми за всички конструктивни елементи.

Чл. 53. (1) Към част конструктивна на техническия проект се изработват количествени сметки за СМР.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към изчисленията се прилага стойностна сметка на СМР.

Раздел III.

Част конструктивна на работния проект

Чл. 54. Част конструктивна на работния проект допълва и конкретизира решенията на техническия проект, респ. дава цялостно конструктивно решение, когато не е изработен технически проект или когато проектирането е еднофазно във фаза работен проект.

- Чл. 55. (1) Чертежите на част конструктивна на работния проект съдържат:
1. чертежите по чл. 50;
 2. чертежи на фундаменти, подложени на динамични натоварвания от машини;
 3. детайли за монтаж на сглобяеми елементи и на закладни части към носещите конструкции по сечения и марки;
 4. конструктивни детайли на архитектурните решения за облицовки, звукоизолация, акустични конструкции, топлоизолации, елементи на интериора и екстериора и др.;
 5. конструктивни детайли за осъществяване на връзката между елементи на техническата инфраструктура и инсталациите с елементите на строителната конструкция;
 6. конструктивно-монтажни детайли;
 7. специфични детайли на елементите на строителната конструкция.

Чл. 56. Обяснителната записка на част конструктивна на работния проект допълва и

доразвива обяснителната записка на част конструктивна на техническия проект по чл. 51.

Чл. 57. (1) Изчисленията към част конструктивна на работния проект съдържат и доразвиват изчисленията на част конструктивна на техническия проект по чл. 52 и количествените сметки по чл. 53, ал. 1.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към част конструктивна се прилага стойностна сметка на СМР.

Глава десета.

ЧАСТ ПЪТНА

Чл. 58. Част Пътна обхваща проектирането на следните обекти:

- (1) Е водеща част за следните обекти: пътища, пътни връзки, улици, велоалеи, паркинги, железопътни линии, летища, пристанища, гари, метрополитени, обслужващи площи на промишлени и стопански обекти с транспортно натоварване, бензиностанции, газстанции и др.
- (2) Е допълнителна част към частите Архитектурна, ВиК, Електротехническа и др.

Раздел I.

Част Пътна на идейния проект

Чл. 59. Част пътна на идейния проект определя:

1. Дължината, габарита и елементите на трасето;
2. Конструкция на настилната;
3. Надлъжни и напречни наклони на платното;
4. Организацията на движението.

Чл. 60. Част пътна на идейния проект се представя в следните чертежи:

1. Ситуация;
2. Надлъжен профил;
3. Типови напречни профили.
4. Организация на движението / Хоризонтална маркировка и Вертикална сигнализация /;

Чл. 61. Част пътна на идейния проект се придружава от обяснителна записка, която съдържа:

1. необходимите изходни данни, документи и изисквания на заданието за проектиране към част пътна;
2. обосновка и описание на приетите решения;
3. количествена сметка по уедрени показатели;
4. данните за геоложките, хидрогеоложките и други проучвания и за сеизмичността на района на обекта – за транспортни съоръжения;
5. съображения и обосновка на приетото решение за фундиране в съответствие с конкретните геоложки, хидрогеоложки и други условия – за транспортни съоръжения;

Раздел II.

Част Пътна на техническия проект

Чл. 62. Част пътна на техническия проект развива, допълва и конкретизира проектните решения на част пътна на идейния проект, а в случаите, когато не е изработен идеен проект, определя:

1. Дължината, габарита и елементите на трасето с всички необходими характеристики;
2. Конструкция на настилната;
3. Надлъжни и напречни наклони на платното, уширения и надвишения в кривите;
4. Организацията на движението.
5. Методи за отводняване на пътната повърхност
6. Подробности относно трасирането на обекта при изпълнение / трасировъчни данни/;
7. Вертикалното планиране в кръстовища, обособени паркинги, площадки, др. характерни площни обекти;
7. Информация за изкопи, насипи и движението на земните маси при изпълнение на СМР;
8. Начина на обезопасяване при изпълнение на СМР;
9. Предвиждащите се мероприятия за организация и безопасност на движението, като:
 - а) сигнализация с пътни знаци, пътни светофари и пътна маркировка, необходими по време на експлоатацията на обекта;
 - б) парапетни ограждения пред входовете и изходите на културно-битови, учебни и други сгради с масов достъп на хора; ограничителни пътни системи;

Чл. 63. (1) Чертежите на част пътна на техническия проект се изработват с подробност и конкретност, които следва да осигурят изпълнението на СМР.

(2) Част Пътна на техническия проект се представя с чертежи, които отразяват нормативните техническите изисквания и включват:

1. Ситуационно решение - в М 1:500 или М 1:1000; / За много големи обекти и обзорна ситуация/;
2. Надлъжен профил - в М 1:1000/100 или М 1:2000/200;
3. Типови напречни профили - в М 1:50 или М 1:100;
4. Подробни напречни профили - в М 1:100 или М 1:200;
5. Отводняване и отводнителни съоръжения - в М 1:500 или М 1:1000; / При наличие на съоръжения допълнително се представят план, разреза и детайли/
6. Трасировъчен план - в М 1:500 или М 1:1000;
7. Вертикална планировка в кръстовища, обособени паркинги, площадки, др. характерни площни обекти - в М 1:500 или М 1:1000;
8. Организация на движението / Хоризонтална маркировка и Вертикална сигнализация / – в М 1:500 или М 1:1000;
9. Временна организация и безопасност на движението по време на изпълнение на строително монтажни работи - в М 1:250, 1:500 или М 1:1000, ;
10. Други чертежи и детайли - в подходящ мащаб, в зависимост от вида и спецификата на обекта;

Чл. 64. Обяснителната записка на част пътна на техническия проект освен описанията, посочени в чл. 47, съдържа и:

1. описание на съществуващото положение и приетите проектни решения;
2. оразмеряване на конструкцията на настилната;
3. данни за елементи на оста;
4. детайли на пътната конструкция и технически характеристики на използваните материали;
5. Трасировъчни данни;

6. Количествени сметки и спецификация на пътните знаци /за ВОБД/.

Чл. 65. Изчисленията към техническия проект на транспортни съоръжения включват статически и динамически изчисления по приетите схеми за всички конструктивни елементи.

Раздел III.

Част Пътна на работния проект

Чл. 66. Част пътна на работния проект допълва и конкретизира решенията на техническия проект.

Чл. 67. Еднофазно може да се изготви работен проект за временна организация и безопасност на движението при строителство на обекти за външни водоснабдителни и/или канализационни мрежи, електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, топоснабдителни и/или разпределителни мрежи, газопреносни и/или газоразпределителни мрежи. Самостоятелно работен проект може да се изготви и за изпълнение на напречни неравности и повдигнати пешеходни пътеки, велоалеи, както и за придвижване на специфични мерки за повишаване на пътната безопасност.

Чл. 68. (1) Чертежите на част пътна на работния проект съдържат:

1. Чертежите по чл. 50;
2. Детайли на армировката и металните части на конструктивните елементи – за транспортни съоръжения;
3. Характерни допълнителни детайли;

Чл. 69. Обяснителната записка на част пътна на работния проект допълва и доразвива обяснителната записка на част пътна на техническия проект по чл. 51.

Глава деесета ~~едесет~~ единадесета.

ЧАСТИ ЗА ИНСТАЛАЦИИ И МРЕЖИ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА ВЪВ ФАЗА ИДЕЕН ПРОЕКТ

Чл. 70. Чл. 58. (1) Проектните части за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура във фаза идеен проект могат да се изработват в зависимост от вида и спецификата на обекта за:

1. външни мрежи - електроснабдителни и/или електрозахранващи, водоснабдителни и/или канализационни, топоснабдителни и/или разпределителни, газопреносни и/или газоразпределителни и др.;
2. свързването на обекта с външните мрежи, които захранват обекта;
3. вътрешните площадкови мрежи, необходими за експлоатацията на обекта;
4. инсталациите на сгради - електрически (силнотокрови и слаботокрови), водопроводни и канализационни, отоплителни, вентилационни и климатични и др., които осигуряват нормените параметри на средата за обитаване и/или на работната среда в обекта.

(2) При проекти за външни мрежи на техническата инфраструктура съответната проектна част се изработва като определяща и водеща.

Чл. 71. Чл. 59. Чертежите на проектните части за инсталациите и мрежите на техническата инфраструктура съдържат:

1. за външни мрежи - идейни решения, при възможност във варианти;
2. за вътрешните инсталации - идейни решения, в т.ч. принципни схеми.

Чл. 72. Чл. 60. (1) Обяснителната записка на проектните части за инсталациите и мрежите на техническата инфраструктура съдържа:

1. изходните данни, приложени към заданието за проектиране (договора за проектиране), данни за местоположението, климатичните условия, специални изисквания за вътрешните изчислителни температури, скорост на въздуха и относителните влажности в помещенията, теренните условия и др.;
2. обосновка на проектните решения, в т. ч. вида и избрания начин на изпълнение на мрежите, инсталациите и инсталационното съоръжаване.

(2) По желание на проектанта, или когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към обяснителната записка се прилагат структурни схеми.

Чл. 73. Чл. 61. ~~Изчисленията към частите за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура се изработват, ако се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране) и съдържат:~~ Когато идейният проект служи за издаване на разрешение за строеж той се изработва в обем и съдържание, достатъчни за изясняване на проектното решение и извършване на предварителна оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите, а когато служи за възлагане на строителство по реда на ЗОП съгласно съгл. чл.142, ал.2 от ЗУТ, разработката по частите за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура следва допълнително да съдържа:

1. изчисления, които обосновават приетите решения;
2. ориентировъчни количествени сметки по уедрени показатели;
3. спецификации на основните съоръжения, машини и апарати.

Чл. 74. Чл. 62. Към частите за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура при необходимост могат да се обособяват раздели автоматизация, пожарна безопасност и др.

Глава ~~единадесета~~ **дванадесета.**

ЧАСТ ЕЛЕКТРИЧЕСКА (ЧАСТ ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ, ЕЛЕКТРООБЗАВЕЖДАНЕ И ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ИНСТАЛАЦИИ) НА ТЕХНИЧЕСКИЯ И РАБОТНИЯ ПРОЕКТ

Раздел I.

Част електрическа на техническия проект

Чл. 75. Чл. 63. (1) Част електрическа (електроснабдяване, електрообзавеждане и електрически инсталации) на техническия проект може да се изработва в зависимост от вида и спецификата на обекта за външни електроснабдителни и/или електрозахранващи мрежи, свързването на обекта с външните мрежи, вътрешните площадкови мрежи и електрическите инсталации на сградите.

(2) При проектиране на мрежите или на отделни техни участъци като самостоятелни обекти част електрическа е водеща част на проекта и се оформя като част електроснабдяване или част електрообзавеждане.

Чл. 76. Чл. 64. (1) Чертежите на част електрическа (електроснабдяване, електрообзавеждане и електрически инсталации) на техническия проект съдържат:

1. структурни схеми за външните и вътрешните площадкови мрежи и съоръжения;
2. еднолинейни схеми на разпределителни табла и устройства и схеми на запълване на трафопостовите и подстанциите;

3. схеми на разположение с нанесени върху тях:

а) точки на присъединяване към електрозахранващи и информационни мрежи с данни за параметрите им;

б) места на машини, съоръжения, табла, разпределители, апарати и потребители с посочване на мощността и другите им технически данни (изчислителните светлотехнически показатели, изисквани с БДС 1786, могат да се представят и в табличен вид);

в) изводи и токови кръгове към разпределителни табла с изчислителни параметри с товари, номинални пускови токове и защита срещу свръхтокове;

г) трасета на линиите между разпределителните устройства;

д) схеми на разположение на елементите на различните инсталации върху планове на сградите;

4. принципни схеми за автоматично регулиране на технологичните процеси и санитарно-техническите уредби - когато не се предвижда самостоятелна част автоматизация на технологичните процеси и санитарно-техническите уредби;

5. монтажни схеми и необходимите монтажни детайли, достатъчни за изпълнение на електромонтажните работи.

(2) Допуска се съвместното отразяване върху едни и същи планове на схемите за разположение на два или повече видове инсталации с близки по вид и устройство градивни елементи и технология за изпълнение.

(3) При изисквания на заданието за проектиране (договора за проектиране) се изработват детайли в едър мащаб, които уточняват подробностите при монтажа на елементите от нестандартното оборудване.

Чл. 77. Чл. 65. (1) Обяснителната записка на част електрическа на техническия проект съдържа:

1. описание на възприетите технически решения;

2. описание на мероприятията и степента на защита на електросъоръженията в зависимост от характеристиката на околната среда;

3. информация за съвместимостта на елементите на вътрешните електрически инсталации с елементите на системите за автоматично регулиране на технологичния процес и санитарно-техническите инсталации, когато се предвижда самостоятелна част автоматизация на технологичните процеси и санитарно-техническите уредби;

4. данни за общите изисквания от заданието за проектиране, вътрешните задания на другите проектни части и изходните данни за изработване на проекта;

5. данни за наличните инсталации и уредби с оценка на тяхната надеждност и годност за ползване от основното и/или временното строителство;

6. описание на организацията на външното електрозахранване с изяснени решения за енергосистемата и информационните пунктове, характеристика на трасетата, вид и конструкция на линията и оразмеряване на проводните връзки и апаратурата;

7. данни за електрическите съоръжения в разпределителните уредби, трафопостовите, електроснабдителните и преобразователните станции, тяхното оразмеряване и организация за измерване на параметрите на консумираната електрическа енергия;

8. данни за площадковите електропреносни и информационни мрежи (вид, характеристика и оразмеряване);

9. данни за силнотоките инсталации (режими на работа, избор на апаратура, осветители, проводници, кабели, технология на изпълнение, вкл. на електрическите линии за управление и контрол на санитарно-техническите уредби и други технологични процеси);

10. данни за слаботоковите инсталации с обосновка на необходимостта от тях за

правилното функциониране и охраната на обекта в съответствие с нормативните изисквания, организацията на информационните пунктове, проводниковите връзки и съвместимостта им с останалите инсталации и технологията на изпълнение;

11. данни за инсталациите за защита от мълния и поражения от електрически ток - видове защита според характеристиката на околната и работната среда и категорията им, конструктивни особености на гравивните елементи и технология на изпълнение.

(2) За всеки подобект от външното електроснабдяване (кабелни линии, въздушни линии, преходни кули) или вътрешното електроснабдяване (кабелни линии, разпределителни уредби за средно напрежение, трафопостове), както и за всеки вид електрическа инсталация или уредба се съставят самостоятелни раздели.

Чл. 78. Чл. 66. (1) Изчисленията към част електрическа включват:

1. крайните резултати от изчисленията за избор на апаратура, проводници, осветители, които се отразяват в подходящ вид - описателно, таблично или към графичната част на проекта, необходими за обосноваване на предлаганите проектни решения съобразно изискванията за безопасност по чл. 169 ЗУТ, определени с нормите за проектиране и техническите спецификации;

2. количествени сметки по видове СМР на част електрическа;

3. спецификация на основните гравивни елементи на отделните мрежи, инсталации и уредби - когато същите не са отразени в съответните чертежи.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към изчисленията на част електрическа на техническия проект се прилага стойностна сметка на СМР.

Раздел II.

Част електрическа на работния проект

Чл. 79. Чл. 67. (1) При изработен технически проект с част електрическа на работния проект се конкретизират и детайлизират проектните решения на частта от техническия проект.

(2) Когато не е изработен технически проект като предходна фаза на проектиране, част електрическа се изработва със съдържанието на частта, изискващо се за техническия проект, допълнена и конкретизирана със съдържанието съгласно изискванията на този раздел.

Чл. 80. Чл. 68. (1) Чертежите на част електрическа на работния проект включват:

1. монтажни схеми на нестандартни табла с оразмерителни данни за гравивните елементи;

2. монтажни схеми на сложни инсталационни възли или при обекти със сложно архитектурно решение или специфична строителна технология;

3. детайли за монтаж и определяне на специфични експлоатационни условия на електрическата уредба или отделни нейни елементи;

4. кабелни журнали - при необходимост по преценка на проектанта.

Чл. 81. Чл. 69. Обяснителната записка на част електрическа на работния проект се съставя по структура, аналогична на посочената за част електрическа на техническия проект, като в нея се поясняват и решенията по чл. 68.

Чл. 82. Чл. 70. Изчисленията към част електрическа на работния проект са със съдържанието на част електрическа на техническия проект.

Глава дванадесета ~~тринадесета~~. **ЧАСТ ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ НА ТЕХНИЧЕСКИЯ И РАБОТНИЯ** **ПРОЕКТ**

Раздел I.

Част водоснабдяване и канализация на техническия проект

Чл. 83. Чл. 71. (1) Част водоснабдяване и канализация на техническия проект се изработва в самостоятелни раздели за водоснабдителните и канализационните мрежи и/или за сградните инсталации.

(2) При проектиране на водоснабдителни мрежи, канализационни мрежи или техни участъци, предвидени за етапно изграждане, частта е водеща за проекта и се оформя съответно като част водоснабдяване или част канализация.

(3) При промишлените обекти част водоснабдяване и канализация се изработва в разделите за мрежи и инсталации по ал. 1, като в зависимост от конкретните нужди се изработват допълнително:

1. баланс на водите, видове водооборотни цикли, мрежи и съоръжения;
2. проектни решения на пречиствателни съоръжения;
3. проекти на водохващанията, на заустване на отпадъчните води или на водоприемници, на корекции на реки, на брегоукрепителни съоръжения и на другите хидротехнически съоръжения, необходими за експлоатацията на обекта.

Чл. 84. Чл. 72. (1) Чертежите на сградните водоснабдителни и канализационни инсталации включват:

1. хоризонтални разрези през подземния (полуподземния) етаж на обекта (подобектите) отделно за водоснабдяването и канализацията с означения на хоризонталните водопроводни и канализационни клонове, санитарните прибори, апаратури, машини и други съоръжения, спирателни и противопожарни кранове, контролно-сигнални клапани и арматури на спринклерните и дренчерните инсталации, водоподгръващи бойлери и др. с данни за:
 - а) номерацията на клоновете;
 - б) оразмерителните водни количества за главните водопроводни клонове;
 - в) диаметри, дължини и наклони;
 - г) котировка на връзките спрямо приетото относително ниво ± 0 за сградата;
2. хоризонтални разрези през етажите на обекта (подобектите) отделно за водопроводната и канализационната инсталация с означения на оразмерителните данни, местата на хоризонталните и вертикалните клонове, санитарните прибори, арматури и др., като за планировъчно еднаквите етажи се разработва само един план;
3. хоризонтални и вертикални разрези през съоръжения за повишаване на напора, бойлерни помещения, резервоари и др.;
4. вертикални разрези на сградата през местата на санитарните възли с нанесени относителни и абсолютни коти в характерните участъци на водопроводните и канализационните инсталации;

5. аксонометрични схеми на водопроводните и канализационни инсталации;
6. детайли на нестандартни елементи от инсталацията и на местата, в които те се пресичат с други инсталации.

(2) Допуска се съвместното отразяване върху един чертеж на водопроводните инсталации за топла и студена вода и на канализационната инсталация с означение за оразмерителните данни, местата на хоризонталните и вертикалните клонове, санитарните прибори и арматури.

(3) Чертежите по ал. 1, т. 1-5 се изработват и за инсталацията за битово горещо водоснабдяване, съгласувано с част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация.

(4) Допуска се съвместното отразяване върху едни и същи чертежи (планове) на водопроводните инсталации за топла и студена вода и на канализационната инсталация с данни за диаметри, наклони, основни арматури към тях и пожарни кранове.

(5) В чертежите за водопроводните и канализационните инсталации се включват основни данни за инсталациите, дължините на участъците, вида на тръбите и арматурите и оразмерителните водни количества и скорости.

Чл. 85. Чл. 73. (1) Чертежите на външните, вкл. площадковите водопроводни и канализационни мрежи, включват:

1. ситуационен план в подходящ мащаб с характерни данни от вертикалната планировка, на който са нанесени трасетата на съществуващите и проектираните водопроводни и канализационни мрежи с означени дължини, наклони, коти на тръбите, местоположение на ревизионни и други шахти, водни количества, напори и съоръжения;

2. надлъжни профили в М 1:500 за дължините и в М 1:50 за височините на външните водопроводни и канализационни клонове с означени оразмерителни данни, местата на арматурните шахти, на всички отклонения с номер на наклона и диаметър на тръбата, местата на пресичанията с други подземни комуникации, нивото на съществуващия терен и категорията на земните работи;

3. хоризонтални и вертикални разрези с нанесени тръбни мрежи и коти на съществуващия терен;

4. монтажен план за външните водопроводни мрежи с нанесени номера на основните кръстовища, монтажни схеми на възлите с означения на връзките и арматурите по вид и брой, номера на клоновете с дължини, вид, разположение, диаметър на тръбите, условно работно налягане и др.;

5. детайли на съоръжения по преценка на проектанта и детайли на нестандартните елементи.

(2) В чертежите за външните водопроводни и/или канализационни мрежи се включват данни за оразмерителните водни количества и скорости, наклони, напори, коти на изкоп, легло тръба, съществуващ и проектен терен, разстояния между чупки, подробни точки от терена, съоръжения и арматури, хоризонтални и вертикални разстояния до пресечните точки с други подземни проводи и съоръжения, дължините на участъците и вида на тръбите и арматурите.

Чл. 86. Чл. 74. Обяснителните записки на разделите на част водоснабдяване и канализация на техническия проект съдържат:

1. изходни данни и общите изисквания на заданието за проектиране;

2. данни за:

а) водоснабдяването и отвеждането на отпадъчните води;

б) геоложката и хидроложката характеристика на района (ако са необходими), вкл. специфичните изисквания към инсталациите във връзка с особеностите на обекта (лъсови почви, замръзвания, земетръс, свлачищни явления и др.);

3. обосновка за:

а) необходимостта от повишаване на напора;

б) необходимостта от пречистване на питейните и отпадъчните води;

4. данни за водопроводните инсталации с обосновка на:

а) избора на инсталацията (за питейно-битови, производствени и противопожарни нужди, обединена и др.);

б) избора на инсталацията за топла вода и начина на циркулация на топлата вода с мотивировка за необходимостта;

в) избраните съоръжения към водопроводната инсталация за повишаване на напора, пречистване и дезинфекция, съхраняване (резервиране), омекотяване, охлаждане, вкл. многооборотното ползване на отпадъчни води, както и за водохващания, ако и това се изисква със заданието за проектиране;

г) начина за оразмеряване на инсталацията и крайните резултати от изчисленията;

5. данни за канализационните инсталации с обосновка на:

а) избора на инсталацията (за битови, дъждовни или технологични води, смесена или разделна) и техническа характеристика на тръбите и елементите;

б) начина за отвеждане на отпадъчните води (в съществуваща канализация, в пречиствателно съоръжение и др.);

в) необходимостта и начина за изпълнение на дренажи, водопонижаващи системи, предпазване от повърхностни води;

г) предвижданите пречиствателни съоръжения;

д) специфичните мероприятия при проектиране в лъсови и свлачищни почви и в земетръсни райони.

Чл. 87. Чл. 75. (1) Изчисленията към част водоснабдяване и канализация на техническия проект включват:

1. хидравлични изчисления, вкл. за хидравличен удар, и оразмерителни таблици за водоснабдителните и канализационните мрежи и съоръжения и/или за водопроводните и канализационните инсталации;

2. разчетни таблици и графики;

3. изчисления на конструкциите на строителните съоръжения към водопроводните и/или канализационните мрежи, когато такива не се прилагат към част конструктивна на техническия проект;

4. спецификации на всички съоръжения, свързани с проектните решения на мрежите и инсталациите, с данни за техните технически параметри и спецификация на необходимите основни материали и изделия, когато не са отразени в чертежите;

5. количествени сметки по подобекти за инсталациите на сградите и/или за водоснабдителните и канализационните мрежи и съоръжения.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към част водоснабдяване и канализация на техническия проект се прилага стойностна сметка на СМР.

Раздел II.

Част водоснабдяване и канализация на работния проект

Чл. 88. Чл. 76. (1) При изработен технически проект с част водоснабдяване и канализация на работния проект се конкретизират и детайлизират проектните решения на частта от техническия проект.

(2) Когато не е изработен технически проект като предходна фаза на проектиране, част водоснабдяване и канализация на работния проект се изработва със съдържанието на част водоснабдяване и канализация на техническия проект, допълнена и конкретизирана със съдържанието съгласно изискванията на този раздел.

Чл. 89. Чл. 77. Чертежите на част водоснабдяване и канализация на работния проект за външните (площадковите) водоснабдителни и канализационни мрежи и за сградните водопроводни и канализационни инсталации допълват чертежите на част водоснабдяване и канализация на техническия проект със:

1. детайли на нестандартни елементи от инсталацията и на местата, в които те се пресичат с други инсталации;

2. допълнително изработване на детайли за монтаж, като се отразяват и евентуално настъпилите промени в инсталациите в сравнение с техническия проект;

3. аксонометрични схеми на инсталациите с показани на тях всички характерни данни за инсталацията;

4. машинно-конструктивни чертежи за сложни възли и елементи на съоръженията (на пречиствателни станции, помпени станции, хидрофорни уредби и др.) - при необходимост;

5. детайли на съоръжения към водоснабдителните и канализационните мрежи или на техните нестандартни елементи - по преценка на проектанта.

Чл. 90. Чл. 78. Обяснителната записка се изработва със съдържанието на обяснителната записка на частта за техническия проект, като допълнително се включва описанието на най-съществените проблеми, които се доизясняват и решават във фазата на работното проектиране и имат значение за изпълнението на СМР по отношение на:

1. свързването с водоизточника или заустването на отпадъчните води;

2. монтажа на съоръженията към мрежите и на санитарните прибори и уреди на сградните инсталации;

3. техническите данни за мрежата, респ. за сградните инсталации;

4. специфичните технологични изисквания при полагането, свързването и изпитването на мрежите и инсталациите или на отделни техни съоръжения и елементи.

Чл. 91. Чл. 79. Изчисленията към част водоснабдяване и канализация на работния проект са със съдържанието на част водоснабдяване и канализация на техническия проект.

Глава ~~тринадесета~~ **четирнадесета .**

ЧАСТ ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ВЕНТИЛАЦИЯ И КЛИМАТИЗАЦИЯ НА ТЕХНИЧЕСКИЯ И РАБОТНИЯ ПРОЕКТ

Раздел I.

Част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на техническия проект

Чл. 92. Чл. 80. (1) Част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на техническия проект може да се изработва в зависимост от вида и спецификата на обекта в следните раздели:

1. топлоснабдяване;

2. отоплителни инсталации;
 3. вентилационни инсталации и въздушно отопление;
 4. климатични инсталации;
 5. инсталации за битово горещо водоснабдяване;
 6. хладилни инсталации;
 7. самостоятелни топлоизточници;
 8. изчисляване височината на комините на котелните и разсейване на димните газове в атмосферата;
 9. инсталации за прахоулавяне;
 10. инсталации за сгъстен въздух;
 11. пневмотранспорт.
- (2) В зависимост от вида на обекта и заданието за проектиране (договора за проектиране) частта може да се изработва като част топлоснабдяване - при проектиране на топлоснабдителните мрежи на техническата инфраструктура, като част отопление и вентилация - при проектиране на вътрешните отоплителни и вентилационни инсталации на сгради, и/или като част климатизация - при предвиждане осигуряването на контролиран микроклимат в сгради или отделни помещения.
- (3) Раздел хладилни инсталации се изработва за обекти, чиято дейност е свързана с потребности от изкуствено охлаждане.
- (4) Раздел самостоятелни топлоизточници се изработва за обекти със самостоятелни и кооперирани котелни инсталации (вкл. горивни стопанства), термopомпени инсталации (на директно изпарение или с водоохладители), геотермални станции, директно използване на електрическа енергия с електродкотли, както и в случаите, когато като самостоятелен източник се ползват слънчеви колектори.
- (5) Раздел изчисляване височината на комините на котелните и разсейване на димните газове в атмосферата се изработва само в случаите за обекти с котелни инсталации на твърдо, течно или газово гориво.
- (6) Разделите инсталации за прахоулавяне, инсталации за сгъстен въздух и пневмотранспорт се изработват за обекти, в които има необходимост от такива инсталации.

Чл. 93. Чл. 81. (1) Чертежите на част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация включват:

1. ситуация с нанесено разположение и данни за височината на всички сгради и точки на изхвърляне на димни газове и отработен въздух, посоката към зенита, "розата" на ветровете, наклона на съществуващия терен, разположението на външната топлофикационна мрежа с означение на местата за груповите и индивидуалните абонатни (топлообменни) станции, местата на ревизиране, колекторни и други шахти с разпределение и разрез, като за комуникациите се посочват неподвижните опори, компенсаторите и разстоянията между тях по цялото трасе и разрези, изясняващи височината на монтажа на тръбите, размерите на каналите, изолацията и др., свързани с характера и предназначението на обекта;
2. за абонатната станция и битовото горещо водоснабдяване - хоризонтален план, характерни разрези и схеми на инсталациите, върху който се нанасят всички апарати, съоръжения, арматури и мрежи с означени диаметри, места за обезвъздушаване, условни диаметри на арматурата и др.;
3. за отоплителните инсталации - планове на всички етажи (вкл. подземни и тавански), характерни разрези и схеми на инсталациите с означени: посока към зенита, наименование на помещенията, вътрешните им зимни изчислителни температури,

приборите, съоръженията, тръбната мрежа, вертикалните щрангове с номерация, арматурите с данни за типа, размера и топлинната мощност, главните привързващи размери към строителните конструкции (височинно и по наклони), разширителни съдове, обезвъздушаване, щранг-схеми с нанесени на тях характерни параметри и др.;

4. за вентилационните и климатичните инсталации - планове на всички етажи, вкл. подземни (полуподземни) и тавански, разрези и схеми на инсталациите с нанесени наименования на помещенията и вътрешните им зимни и летни изчислителни температури, скорост на въздуха и относителна влажност; върху плановете се отбелязват инсталационните помещения, въздухопроводните мрежи със съответните размери, въздухоподаващите и засмукващите устройства (решетки, дюзи и др.), вентилационните (климатичните) камери, противопожарните и други клапи, а при изисквания на заданието за проектиране - и сеченията, изясняващи височината на монтажа и взаимното разположение на каналите, вентилаторите, климатичните агрегати, хладилните машини, обратните охладители, циркулационните помпи, резервоарите и др., вкл. номерация на нагнетателните и смукателните инсталации, аксонометрия на инсталациите с нанесени характерни параметри;

5. за хладилните инсталации и за климатизациите, обслужващи кухни, складове и др. - планове, разрези и схеми на инсталациите с разположението на съоръженията с нанесени тръбни мрежи, охладители и обратни охладители, арматура, измервателни уреди, обезопасяване на инсталациите и др. с необходимите привързващи размери към строителните конструкции, стандартните хладилни камери и шкафове в помещения и на открито;

6. план и схема на самостоятелния топлоизточник с необходимата арматура, защиты, автоматично пълнене на инсталацията, разширителен съд и обезвъздушаване; за котелните се представят план, разрез и схема на инсталацията с котировки на горивното стопанство, както и чертежи за защитите и измервателните уреди (при течните и газовите горива);

7. схема на ситуиране на комина спрямо аеродинамичната сянка на сградата (съседните сгради), когато такъв се предвижда;

8. план, разрез и схема на инсталациите за прахоулавяне - за въздухопроводните мрежи и местните смукатели с означени размери, дебит, скорости; върху плановете се отбелязват въздухоразпределителните мрежи, регулиращите клапани, сеченията, изясняващи височината на монтажа и взаимното разположение на елементите на системите с котировки на нива, люковете за почистване, спецификацията на съоръженията с данни за габарит, капацитет, електрическа мощност и други характерни величини;

9. план и схеми на инсталациите за сгъстен въздух - за тръбната мрежа с котировки на постовите, спецификация на съоръженията с данни за габарит, капацитет, налягане, електрическа мощност и други характерни величини;

10. пневмотранспорт - графичните разработки по т. 8;

11. задание и принципна схема за автоматично регулиране на отоплителните, вентилационните, климатичните и обезпраштелните инсталации, разработени съвместно с част електрическа и част контролноизмервателни прибори и автоматика (КИП и А) - в случаите, когато такива се предвиждат като самостоятелни проектни части.

(2) В случаите, когато се предвижда изпълнение на строителството по одобрен технически проект, в процеса на строителството той се допълва с работните чертежи и детайли по чл. 86.

Чл. 94. Чл. 82. Обяснителната записка към част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на техническия проект съдържа следните раздели:

1. общи изисквания, в които се включват изискванията на заданието за проектиране, вътрешните задания на другите проектни части, като се прилагат необходимите изходни данни за изпълнение на проектирането;

2. топлоснабдяване с данни за източниците на топлина и външните (площадковите) топлопреносни мрежи, съответстващи на скицата (визата) за проектиране, и изходните данни, представени от съответното топлоснабдително дружество;

3. отоплителна инсталация с данни за:

а) предназначението ѝ;

б) обосновката на приетото решение;

в) вида и параметрите на топлоносителя с предимствата и особеностите на избраните системи;

г) обосновката и описанието на приетата контролноизмервателна апаратура и автоматика;

д) изчислителните климатични данни, за които са изчислени съответните инсталации;

4. вентилация и климатизация с аналогични по т. 3 данни, като се посочват местата за вземане на пресен въздух и за изхвърляне на замърсения въздух;

5. топла вода за битови нужди (битово горещо водоснабдяване) с данни за:

а) необходимите количества топла вода за потребление;

б) типа и броя на избраните обемни или проточни бойлери или слънчеви колектори, както и помпите с местата на монтажа им;

6. хладилни инсталации с данни за:

а) помещенията и хладилния режим съгласно заданието за проектиране, както и изискванията на част технологична или на раздел климатизация;

б) асортимента и количествата на съхраняваните продукти и полуфабрикати, вкл. лекарства и други материали, свързани с дейността на обекта (подобектите);

в) обосновката на избраната система на хладилните съоръжения и мощността на хладилната инсталация;

г) описанието на основните хладилни машини, апарати и автоматични устройства с определяне на техническите им параметри и типоразмери;

7. самостоятелни топлоизточници с данни за:

а) мотивиран избор на топлоизточник на база топлинен баланс на обекта;

б) характеристиката на топлоизточника, параметри на инсталацията и на топлоносителя (на горивното стопанство), осигурителни системи;

в) автоматичното регулиране;

8. изчисляване височината и диаметъра на комините на котелните и разсейване на димните газове в атмосферата;

9. инсталации за прахоулавяне с данни за:

а) характеристиката на отделяния прах, вкл. данни за функционалния и дисперсия състав;

б) типа на прахоулавящите местни смукатели и прахоуловители, ефективността на прахоулавянето и достигането на допустимите емисии, изпускани в атмосферата;

10. инсталации за сгъстен въздух с данни за:

а) параметрите им;

б) характеристиката на съоръженията - компресор, тръбна разводка, постове;

в) обезводняването на инсталацията;

11. пневмотранспорт с данни за:

а) характеристиката на транспортирания насипен материал;

б) съоръженията - приемно устройство, тръбопроводна мрежа прахоулавящи съоръжения, вентилатори за високо налягане и др.;

12. технико-икономически данни за:

а) инсталираната електрическа мощност;

б) топлинния и въздушния баланс за зимен и летен режим и количеството на необходимия топлоносител;

13. изисквания за необходимите монтажни отвори за разполагане на машините и съоръженията за топлоснабдяване, отопление, вентилация, климатизация, хладилни инсталации, прахоуловители и компресори, както и данни за осигуряване на необходимите проходни и обслужващи разстояния между тях.

Чл. 95. Чл. 83. (1) Изчисленията на част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация се представят по раздели за режими на работа зимен-летен и дневен-нощен. Описват се възможностите за по-ефективна обвързаност и рационално използване при съвместната експлоатация на предвидените инсталации при различните режими на работа.

(2) Раздел топлоснабдяване включва изчисленията за оразмеряване на външната топлопреносна мрежа в района на строителната площадка (при външен топлоизточник) и компенсаторите, в т.ч. определянето на действащите сили в опорите. Проектирането на централно или районно топлоснабдяване с котелни и други топлоцентрали се извършва в съответствие с изискванията към обектите с производствено предназначение.

(3) Раздел отоплителни инсталации съдържа изчисления за:

1. потребната топлина;

2. отоплителните тела (брой, вид, нагревна повърхност и топлинна мощност при радиаторите, топлинна мощност при средна скорост на вентилатора при вентилоконвекторите или друг тип терминали), нагревната повърхност при подово, стенно или таванно отопление и топлинната мощност на излъчваната повърхност;

3. хидравличните съпротивления на тръбната мрежа за отоплението, калориферите и др.;

4. блоковите абонатни станции, циркулационните помпи, разширителните съдове и др.

(4) Раздел вентилационни инсталации и въздушно отопление съдържа изчисления за:

1. топлинните загуби и товари;

2. определяне на необходимото количество въздух за разреждане на вредностите в работната среда (на база на технологичното задание) и отвеждането им в атмосферата и/или за отвеждане на топлинните натоварвания извън работната зона с цел осигуряване на нормени микроклиматични параметри;

3. загубите на налягане на въздухопроводната мрежа;

4. избора на елементите на вентилационните камери: вентилатори, калорифери, филтри, клапи, решетки и др.;

5. размерите и местата на необходимите аерационни отвори при вентилация чрез аерация.

(5) Раздел климатични инсталации съдържа изчисления за определяне на:

1. потребната топлина при зимен режим на работа и топлинните товари от слънчево облъчване, оборудване, осветление, от присъствието на хора и др. при летен режим на работа;

2. процесите в У-Х диаграмата и студов баланс;

3. въздушния баланс при зимен и летен режим на работа;

4. климатичните инсталации с въздухопроводните мрежи;
5. избора на филтрите и скоростта на въздуха в работната зона - за помещенията със специални изисквания за чистота на въздуха (чисти помещения).

(6) Раздел инсталации за битово горещо водоснабдяване съдържа изчисления за:

1. количеството топлинна енергия за подгряване на необходимото количество вода за битови нужди;
2. необходимите обемни или проточни водоподгреватели;
3. тръбната мрежа, захранваща водоподгревателите, без захранващата инсталация на сградите, която се оразмерява в частта водоснабдяване и канализация.

(7) Раздел хладилни инсталации съдържа изчисления за определяне на:

1. необходимата хладилна мощност;
2. основните съоръжения: студопроизводителен агрегат, обратни охладители, помпи, разширителни съдове, арматура, буферни съдове, обезвъздушаване и регулираща и измерителна арматура;

3. заданието за КИП и А;

4. дневния и годишния разход на електрическа енергия, вода и др.;

5. избора на хладилни съоръжения: камери или средно- и нискотемпературни шкафове.

(8) Раздел самостоятелни топлоизточници съдържа изчисления за:

1. избора на самостоятелен топлоизточник на база топлинен баланс при зимен и летен режим на работа (оразмеряване на горивното стопанство при котелна инсталация), на помпи, осигурителни инсталации, обезвъздушаване, измервателни уреди, автоматично пълнене на инсталацията (обратни охладители при термопомпени инсталации);
2. оразмеряването на сечението на комина - за котелни инсталации;
3. височината на комините на котелните и разсейването на димните газове в атмосферата - за котелни инсталации.

(9) Раздел инсталации за прахоулавяне съдържа изчисления за:

1. оразмеряване на засмукваното количество въздух от местните смукатели;
2. оразмеряване на въздухопроводната мрежа;
3. баланс на въздуха и оразмеряване на прахоулавящото съоръжение и вентилатора за високо налягане - концентрация на прах на вход и изход от прахоуловителя;
4. доказване спазването на нормативните актове за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата.

(10) Раздел инсталации за сгъстен въздух съдържа изчисления за:

1. оразмеряване на тръбната мрежа със съответните постове и определяне местата на отводнителните гърнета;
2. оразмеряване на компресора за сгъстен въздух - охлаждане и обезшумяване;
3. третиране на сгъстения въздух (изсушаване, загряване, пречистване), когато това се изисква с технологичното задание.

(11) Раздел пневмотранспорт съдържа изчисления за оразмеряване на:

1. засмуканото количество въздух от приемните устройства;
2. тръбопроводната мрежа, транспортираща насипния материал;
3. прахоотделящото съоръжение и вентилаторите за високо налягане.

Чл. 96. Чл. 84. Към изчисленията по чл. 83 се прилагат:

1. пълна спецификация на машините, апаратите и съоръженията с подробни данни за параметрите им;
2. спецификация на необходимите основни монтаж-инсталационни материали,

определени по уедрени натурални разходни показатели;

3. количествена сметка за извънсградните (захранващи и връщащи) инсталационни мрежи;

4. стойностна сметка на СМР на част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация, когато такава се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Раздел II.

Част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на работния проект

Чл. 97. Чл. 85. Част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на работния проект в съответствие с вида и спецификата на обекта включва някои или всички раздели по чл. 80, ал. 1.

Чл. 98. Чл. 86. Чертежите на част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на работния проект допълват, конкретизират и детайлизират решенията на техническия проект и включват:

1. допълнително изработване на детайли за монтаж и укрепване на избраните машини, съоръжения и агрегати, като се отразяват и евентуално настъпилите промени в инсталациите в сравнение с техническия проект;

2. аксонометрични схеми на инсталациите с показани на тях всички характерни данни за съответния вид инсталация, както и щранг-схеми на отоплителните инсталации;

3. машинно-конструктивни чертежи за нестандартни съдове и сложни възли и елементи на инсталациите.

Чл. 99. Чл. 87. Обяснителната записка към част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на работния проект съдържа разделите по чл. 82, както и:

1. указания за боядисването и оцветяването, за антикорозионната защита, за специалните лакови покрития (топлоустойчиви, киселиноустойчиви и др.), за нанасянето на стрелки, надписи и други указателни знаци;

2. изисквания към изолационните работи с определяне на вида и дебелината на изолацията, нейното покритие, оцветяването и др.;

3. указания за параметрите на изпитванията, извършвани след приключване на монтажа, както и за настройката на инсталациите.

Чл. 100. Чл. 88. (1) Изчисленията на част топлоснабдяване, отопление, вентилация и климатизация на работния проект допълват или заменят (при промяна на оборудването) изчисленията от частта за техническия проект.

(2) При еднофазно проектиране във фаза работен проект изчисленията са същите, както на частта за техническия проект.

Глава четиринадесета ~~петнадесета~~.

ЧАСТ ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРОЕКТ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 85 ОТ 2009 Г.)

Чл. 101. Чл. 89. (~~Изм. — ДВ, бр. 85 от 2009 г.~~) Част енергийна ефективност е неразделна част на инвестиционния проект (във фаза идеен, технически и работен проект), въз основа на който се издава разрешение за строеж на сгради с изискване за поддържане на микроклимат с определени параметри.

Чл. 102. Чл. 90. (~~Изм. — ДВ, бр. 85 от 2009 г.~~) Обхватът, съдържанието, чертежите и обяснителната записка на част енергийна ефективност се разработват при спазване изискванията на Наредба № 7 за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради и съдържа най-малко:

1. на фаза идеен проект - обяснителна част; изчислителна част за определяне на обобщения коефициент на топлопреминаване по чл. 26, ал. 2; чертежи на архитектурно-строителни детайли на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата с детайлно описание към всеки детайл на геометричните, топлофизичните и оптичните характеристики на продуктите, въз основа на които са разработени детайлите;

2. на фаза технически и работен проект - обяснителна част; изчислителна част за определяне на показателите по чл. 4, чл. 19, ал. 2 и чл. 20, ал. 1; технически чертежи на архитектурно-строителни детайли и елементи с детайлно описание към всеки детайл на геометричните, топлофизичните и оптичните характеристики на продуктите, въз основа на които са разработени детайлите, приложения - технически спецификации и характеристики на вложените в строежа строителни и енергоефективни продукти.

Чл. 103. Чл. 91. (~~Изм. — ДВ, бр. 85 от 2009 г.~~) (**Изм. - ДВ, бр. 80 от 2013 г., в сила от 14.10.2013 г.**) Изчисленията в част енергийна ефективност се извършват съгласно методиката от приложение № 3 на Наредба № 7 за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради.

~~Чл. 92. (Отм. — ДВ, бр. 85 от 2009 г.)~~

Глава ~~петнадесета~~ **шестнадесета.** **ЧАСТ ПАРКОУСТРОЙСТВО И БЛАГОУСТРОЙСТВО**

Раздел I.

Част паркоустройство и благоустройство / **Ландшафтна архитектура/ на идейния проект**

Чл. 104. Чл. 93. (1) Част паркоустройство и благоустройство на идейния проект представлява цялостно решение на прилежащата територия или на поземления имот, в който се разполага обектът, с оглед формиране на екологически и естетически издържана среда. Тя се изработва при съобразяване с функционалното предназначение на сградата (сградите) и със заданието за проектиране (договора за проектиране), като при учебните, промишлените, здравните и други обществени сгради и комплекси се спазват и специфичните паркоустройствени правила и нормативи. **За улици част Ландшафтна архитектура може да се възлага по изискване от Възложителя и в съответствие с Техническото задание.**

(2) Част паркоустройство и благоустройство на идейния проект съдържа:

1. чертежи;
2. обяснителна записка.

(3) Част паркоустройство и благоустройство на идейния проект се изработва върху геодезическа снимка на съществуващия терен, върху която са нанесени проектираните сгради и проектните коти $\pm 0,00$ и кота цокъл.

(4) Изработването на част паркоустройство и благоустройство се предхожда от проучвания на изходните данни и оглед на терена.

Чл. 105. Чл. 94. С част паркоустройство и благоустройство на идейния проект се решават:

1. функционалното зонироване и площоразпределението;
2. площната композиция, алеите и алейните настилки;
3. пространствената композиция и растителното оформяне;
4. малките архитектурни форми и градинската пластика.

Чл. 106. Чл. 95. (1) Част паркоустройство и благоустройство на идейния проект се представя в черно-бяла или цветна техника и задължително съдържа:

1. ситуационен план;
2. разреза, изясняващи особености на съществуващия и проектния терен.

(2) Към част паркоустройство и благоустройство могат да се приложат перспективни и аксонометрични изгледи, скици, рисунки, компютърни анимации, макет, както и идейни проекти на по-значими градински архитектурни елементи (фонтани, каскади, павилиони и др.под.), когато такива се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Чл. 107. Чл. 96. (1) Обяснителната записка към част паркоустройство и благоустройство на идейния проект съдържа:

1. обосновка за функционалното и композиционното решение;
2. обяснения за избраните материали за реализация на проекта;
3. възможностите за етапност на реализацията.

(2) Когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране), към изчисленията на част паркоустройство и благоустройство се прилагат количествени и стойностни сметки по уедрени показатели на видовете залесителни работи и други видове СМР.

Раздел II.

Част паркоустройство и благоустройство на техническия проект

Чл. 108. Чл. 97. (1) Част паркоустройство и благоустройство на техническия проект се изработва въз основа на съгласувания идеен проект. Когато не е изработен идеен проект, част паркоустройство и благоустройство на техническия проект представя и решенията по раздел I.

(2) Част паркоустройство и благоустройство на техническия проект се изработва за прилежащата територия на сградата или за поземления имот, в които се разполага сградата (сградите), и решава устройството на незастроените и озеленени площи. **За улици част Ландшафтна архитектура може да се възлага по изискване от Възложителя и в съответствие с Техническото задание.**

(3) Част паркоустройство и благоустройство на техническия проект включва:

1. проект на алейната мрежа с подробно котиране и определяне на настилките;
2. дендрологичен проект за дървесната, храстовата и цветната растителност;
3. обяснителна записка;
4. количествена сметка за видовете залесителни работи и други видове СМР.

(4) Когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране), към част паркоустройство и благоустройство на техническия проект се изработват:

1. проект за водоснабдяване и канализация на поземления имот с оглед осигуряване на поливането и поддържането на водните площи;
2. проект за електроснабдяване и външно художествено осветление;

3. стойностна сметка по уедрени показатели;
4. фрагменти от решението в по-едър мащаб.
- (5) В случаите, когато се предвижда изпълнение на строителството по одобрен технически проект, в процеса на строителството се изработват необходимите работни чертежи и детайли, достатъчни за изпълнение на видовете залесителни работи и други видове СМР.

Раздел III.

Част паркоустройство и благоустройство на работния проект

Чл. 109. Чл. 98. (1) Част паркоустройство и благоустройство на работния проект прецизира решенията на съгласуваната част от предходната фаза на проектиране, когато има такава. При еднофазно проектиране се изпълняват и изискванията на раздел I и II от тази глава.

(2) Част паркоустройство и благоустройство на работния проект се изработва за прилежащата територия на сградата или за поземления имот, в които се разполага сградата (сградите), и решава устройството на незастроените и озеленените площи. **За улици част Ландшафтна архитектура може да се възлага по изискване от Възложителя и в съответствие с Техническото задание.**

Чл. 110. Чл. 99. (1) Чертежите на част паркоустройство и благоустройство на работния проект включват:

1. проект за алейната мрежа с подробно котиране на алеите и площадките с оглед тяхното трасиране на място;
2. проект за настилките с детайли за декоративните настилки;
3. дендрологичен проект за дървесната, храстовата и цветната растителност;
4. посадъчен проект;
5. архитектурни работни проекти и детайли за архитектурните градински елементи и при необходимост - конструктивни проекти за градинските елементи, които представляват строителни съоръжения;
6. проект за водоснабдяване и канализация на поземления имот с оглед осигуряване на поливането и поддържането на водните площи;
7. проекти за електроснабдяване и външно художествено осветление на поземления имот или на сградата (сградите);
8. вертикална планировка в обхвата на поземления имот - за случаите, в които не се изработва част трасировъчен план и вертикална планировка.

(2) Чертежите за целия паркоустроен и благоустроен поземлен имот се изработват в мащаб на геодезическата снимка, а детайлите - в подходящо избрани мащаби.

Чл. 111. Чл. 100. Обяснителната записка към част паркоустройство и благоустройство на работния проект съдържа:

1. обосновка за функционалното и композиционното решение и подхода за конкретизиране на съгласуваната предходна фаза на проектиране, когато има такава;
2. обосновка за избраните материали;
3. възможностите за етапност на реализацията на проекта.

Чл. 112. Чл. 101. (1) Изчисленията на част паркоустройство и благоустройство на работния проект съдържат подробни количествени сметки.

(2) Когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране), към

изчисленията на част паркоустройство и благоустройство на работния проект се прилагат и стойностни сметки за видовете залесителни работи и други видове СМР.

Глава ~~шестнадесета~~ седемнадесета.

ЧАСТ ГЕОДЕЗИЧЕСКА (ГЕОДЕЗИЧЕСКО ЗАСНЕМАНЕ И ТРАСИРОВЪЧЕН ПЛАН, ВЕРТИКАЛНА ПЛАНИРОВКА ЗА ОБЕКТИ БЕЗ ТРАНСПОРТНО НАТОВАРВАНЕ)

Раздел I.

Част геодезическа на идейния проект

Чл. 113. Чл. 102. (1) Част геодезическа на идейния проект **включва изработването на геодезическо заснемане**, дава решение за пространственото положение (хоризонтално и вертикално) на обектите / **само за обекти без транспортно натоварване**/ в прилежащата територия или в поземления имот в единна, най-често локална координатна система.

(2) Проектната част осигурява изменение на съществуващата конфигурация на релефа с оглед формиране на екологически и естетически издържана среда и удовлетворяване на изискванията ~~на производствения процес, транспорта и~~ отводняването.

(3) С част геодезическа на идейния проект се решават:

1. проектирането на геодезическа опорна мрежа, координирането на която се извършва в държавна и когато е необходимо, в локална координатна система;
2. определянето на проектните (локалните) координати (x,y,z) на характерни точки от обектите, като пресичане на оси, възлови точки от конструкциите и др.;
3. трасирането и контролирането по време на строителството и монтажа;
4. изследването на деформациите;
5. вертикалното планиране / **за обекти без транспортно натоварване** /.

(4) При проектиране на единични и малки по обем и значимост обекти във фаза идеен проект частта се изработва и представя като част трасировъчен план и вертикална планировка.

Чл. 114. Чл. 103. Част геодезическа на идейния проект съдържа:

1. чертежи;
2. обяснителна записка.

Чл. 115. Чл. 104. (1) Част геодезическа на идейния проект се изработва върху графична (дигитална) геодезическа основа.

(2) Чертежите включват карти и планове на обекта, схеми, скици и чертежи, като за основа се ползват архитектурни, конструктивни и други чертежи, профили, разреза на терена и др.

Чл. 116. Чл. 105. Обяснителната записка към част геодезическа на идейния проект съдържа:

1. данни за приетите принципи на геодезическото осигуряване и на вертикалното планиране на обекта;
2. данни за проектираните локални геодезически мрежи: вид, описание на решението, разположение на точките, инструменти, измерване, координатна система, обработка, резултати, точност;
3. характеристика на избраните и координираните точки;
4. данни за вертикалното планиране;
5. принципи на трасиране и контролиране през отделните етапи на строителството и

монтажа и конкретни решения при изпълнението на сложни обекти;

6. данни и описание на прецизната опорна мрежа, на контролните точки и репери, стабилизиране, измервания и обработката им, периодичност, анализ и интерпретация при изследване на деформации.

Чл. 117. Чл. 106. Изчисленията включват количествена сметка за видовете СМР, а когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране) - и стойностна сметка по уедрени показатели.

Раздел II.

Част геодезическа на техническия проект

Чл. 118. Чл. 107. (1) Част геодезическа на техническия проект развива и конкретизира съответната част от идейния проект, като допълнително определя:

1. точното координатно разполагане на обектите по генералния план;
2. геодезическата опорна мрежа за трасирането и контролирането при изграждане на подобектите и на обекта като цяло;
3. данните за трасирането и контролирането на основните и подробните оси, при строителството и монтажа на големи единични обекти или подобектите при комплекс от обекти;
4. изчисляването на деформациите на обекти с особена важност или на обекти, разположени в слаби, льосови и свлачищни терени;
5. вертикалното планиране на територията на обекта и точното височинно разполагане на подобектите / за обекти без транспортно натоварване/.

(2) При проектиране на единични и малки по обем и значимост обекти проектната част се изработва и представя като част трасировъчен план и вертикална планировка.

Чл. 119. Чл. 108. (1) Чертежите на част геодезическа на техническия проект включват:

1. Подробно геодезическо заснемане на съществуващото положение, вкл. , пътища, железопътни линии, релеф, подземни и въздушни комуникации и съоръжения, всички характерни особености на терена, номерата и

координатите на характерни точки на обектите и др.;

1. сборен генерален план с отразена основна ситуация - сгради, пътища, железопътни линии, релеф, подземни и въздушни комуникации и съоръжения, номерата и координатите на характерни точки на обектите и др.; **Отпада**

2. схеми на геодезическите мрежи за трасиране и контролиране - ъглово - дължинни, GPS, строителна, осова, нивелачни и др.;

3. проекти, съответно скици за трасиране, с данни за трасирането и контролирането на основните и подробните оси при строителството и монтажа на обектите, както и на строителната или друг тип мрежа за трасиране;

4. ситуация, разрези и други графични разработки от проекта за изследване на деформациите на обекти с особена важност или на обекти, разположени в слаби, льосови и свлачищни терени;

5. чертежи за вертикално планиране:

а) план за вертикално планиране, изработен върху генерален план или кадастрална основа, с височинно обвързване на сградите, ~~съоръженията и обектите на техническата инфраструктура~~, с означения на теренни и проектни коти;

б) характерни напречни и надлъжни профили и разрези по основните оси на сградите и ~~съоръженията~~;

в) картограма на земните маси с изчисление на обемите изкопи и насипи във фигури или квадрати по средна работна кота и площ в таблици или ведомост и преместване на земните маси;

6. трасировъчен план, разработен в съответствие с нормативните актове и инструкциите по геодезия и в степен на подробност, необходима за изпълнението на обекта.

(2) За проекти касаещи обекти с промишлено и стопанско предназначение чертежите на част геодезическа на техническия проект включват:

1. Подробно геодезическо заснемане на съществуващото положение, вкл. , пътища, железопътни линии, релеф, подземни и въздушни комуникации и съоръжения, всички характерни особености на терена,

номерата и координатите на характерни точки на обектите и др.;

2. схеми на геодезическите мрежи за трасиране и контролиране - ъглово - дължинни, GPS, строителна, осова, нивелачни и др.;

3. проекти, съответно скици за трасиране, с данни за трасирането и контролирането на основните и подробните оси при строителството и монтажа на обектите, както и на строителната или друг тип мрежа за трасиране;

4. ситуация, разрез и други графични разработки от проекта за изследване на деформациите на обекти с особена важност или на обекти, разположени в слаби, льосови и свлачищни терени;

5. трасировъчен план на сградите и съоръженията, разработен в съответствие с нормативните актове и инструкциите по геодезия и в степен на подробност, необходима за изпълнението на обекта.

(2) За единични и малки по обем и значимост обекти трасировъчният план и вертикалната планировка на техническия проект се представят във вид на схеми или скици за трасиране или контролиране и с чертежите по ал. 1, т. 5.

Чл. 120. Чл. 109. (1) Обяснителната записка към част геодезическа на техническия проект съдържа:

1. данни за извършените геодезически работи, когато не е изработен идеен проект или те не са отразени в него;

2. данни за проектираните локални геодезически мрежи - вид, описание на решението, разположение на точките, стабилизиране, инструменти, измерване, координатна система, обработка, резултати и точност;

3. изходна основа (точки) за трасиране и контролиране, приетите методи на трасиране, точност, инструменти, стабилизиране;

4. данни и описание на опорната мрежа, на контролните точки и на реперите, стабилизиране, измервания и обработката им, периодичност, анализ и интерпретация при изследване на деформации;

5. обосновка на проектното вертикално решение / само за обекти без транспортно натоварване/:

а) цялата площ и за отделни функционално обособени площи - площ на имота;

б) отделни сгради, съоръжения, площи и пространства, улици, алеи, инженерни мрежи и тяхната взаимна вертикална обвързаност;

в) приетата схема за отводняване и отвеждане на повърхностните води с пояснение за наклоните на прилежащите им терени, настижките на тротоарите, пътищата и площадките;

г) основни коти $\pm 0,00$ на сградите и съоръженията;

д) хоризонталното разместване на земните маси, изкопи, насипи, предписане за разполагане на временни и постоянни дена на изкопните маси съгласувано с част проект за организация и изпълнение на строителството (ПОИС), изисквания за рекултивирание на

нарушените терени, изграждане на съоръжения срещу свлачищни и ерозионни процеси и др.;

е) специалното моделиране на земните релефни форми (изкуствени хълмове, била, падини и др.).

(2) Към обяснителната записка по ал. 1 се прилагат:

1. списъци на геодезическите материали, схеми на опорни мрежи, изчисления и други данни за извършените геодезически работи на територията на обекта;

2. данни, необходими за построяването на строителните и други мрежи, необходими за трасиране и контролиране по време на строителството и монтажа;

3. други данни и материали, които се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Чл. 121. Чл. 110. Към част геодезическа на техническия проект се изработват:

1. количествена сметка за изпълнение на видовете земни работи и другите видове СМР/ за обекти за жилищни нужди/;

2. стойностна сметка, когато такава се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Раздел III.

Част геодезическа на работния проект

Чл. 122. Чл. 111. Част геодезическа на работния проект се изработва:

1. когато не е изработен технически проект - в обхвата и съдържанието, определени за част геодезическа на техническия проект;

2. когато е изработен технически проект - при необходимост от прецизиране и конкретизиране на техническия проект.

Глава еедемнадесета осемнадесета.

ЧАСТ ТЕХНОЛОГИЧНА

Раздел I.

Част технологична на идейния проект

Чл. 123. Чл. 112. Част технологична на идейния проект се изработва за обектите, при които технологията е определяща при тяхната експлоатация.

Чл. 124. Чл. 113. (1) Част технологична на идейния проект съдържа чертежи, обяснителна записка и технологични задания по подобекти към другите части на проекта.

(2) Чертежите съдържат технологични схеми на предлаганите вариантни решения.

(3) По преценка на проектанта или когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране), към технологичните схеми се изработват разреза и аксонометрични схеми.

Чл. 125. Чл. 114. Обяснителната записка към част технологична на идейния проект съдържа:

1. варианти на технологичното решение, които се сравняват по производителност, специфични разходи на енергия, степен на механизация и по други показатели, като се обосновава изборът на оптималния вариант;

2. технологичните процеси поотделно за всеки вариант и режима на работа;

3. принципните компановъчни решения с обосновка за необходимите площи и обеми.

Чл. 126. Чл. 115. Изчисленията на част технологична на идейния проект се изработват по желание на проектанта или когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране) и могат да включват:

1. технологичните изчисления;
2. спецификация на основните машини и съоръжения;
3. количествена сметка по уедрени показатели;
4. стойностна сметка по уедрени показатели.

Раздел II.

Част технологична на техническия проект

Чл. 127. Чл. 116. Част технологична на техническия проект определя конкретно избраните технологични решения.

Чл. 128. Чл. 117. Част технологична на техническия проект се представя в чертежи, които съдържат:

1. технологични планове и схеми на предлаганите решения;
2. разрези и аксонометрични схеми към технологичните планове.

Чл. 129. Чл. 118. Част технологична на техническия проект се придружава от обяснителна записка, в която се описват:

1. приетата технология по отношение на нейните технико-икономически показатели (производителност, специфични разходи на енергия, степен на механизация и др.);
2. всяко технологично решение с характеристика на технологичния процес, режим на работа и компановъчните решения с обосновка на необходимите площи и обеми;
3. избраното технологично оборудване с обосновка;
4. вътрешноцеховият и вътрешнозаводският транспорт;
5. осигуряването на технологията с тръбопроводи за сгъстен въздух, вакуум, технологичен въздух, пещни газове и др.;
6. степента на специализация на производството;
7. степента на механизация на технологичните процеси;
8. организацията на механо-ремонтните работи, складовото стопанство и лабораторния контрол;
9. необходимата работна сила, осигуряването на производството със суровини, горива и др., характеристиката на разходите на суровини и спомагателни материали, електрическа енергия, технологични горива, въздух, пара, вода, отделянето на отпадъчни води, топлинният баланс на производството, товарооборотът и други показатели, характеризиращи технологичното решение;
10. постигнатите здравословни и безопасни условия на труд, санитарно-битовото обслужване и пожарната безопасност.

Чл. 130. Чл. 119. (1) Изчисленията на част технологична на техническия проект включват:

1. технологичните изчисления;
2. количествена сметка за СМР на част технологична;
3. спецификация на технологичното оборудване.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към изчисленията на част технологична на техническия проект се прилага стойностна сметка за СМР.

Раздел III.

Част технологична на работния проект

Чл. 131. Чл. 120. Част технологична на работния проект се изработва при необходимост от конкретизиране на технологични решения на техническия проект.

Чл. 132. Чл. 121. (1) Част технологична на работния проект се представя в работни технологични чертежи и детайли на предлаганите решения.

(2) В част технологична на работния проект се изработват машинно-конструктивни чертежи за нестандартни и некаталогизирани елементи, които се оформят в отделен самостоятелен раздел машинно-конструктивно и нестандартно оборудване.

Чл. 133. Чл. 122. Част технологична на работния проект се придружава от обяснителна записка, която се изработва със съдържанието на обяснителната записка на част технологична на техническия проект по чл. 118.

Чл. 134. Чл. 123. Изчисленията на част технологична на работния проект включват изчисленията, които се изискват за част технологична на техническия проект.

Глава ~~осемнадесета~~ **деветнадесета.**

ЧАСТ ГЕНЕРАЛЕН ПЛАН

Чл. 135. Чл. 124. (1) Част генерален план се изработва за големи промишлени, селскостопански, транспортни, здравни, спортни и други комплексни обекти в случаите, когато такава се изисква с

нормативен акт или със заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Част генерален план се изработва в съответствие с регулационното отредяване и режима на устройство и застрояване на поземлените имоти, определени с подробния устройствен план.

(3) Когато няма действащ подробен устройствен план, част генерален план може да служи за основа за неговото изработване.

Чл. 136. Чл. 125. Част генерален план определя:

1. местоположението, границите и размерите на строителната площадка, предвидените за запазване и проектираните сгради, съоръжения и мрежи, теренните и геоложките условия, ландшафтните условия и ограничения, изискванията за опазване на ценната дървесна растителност и на културно-историческото наследство;
2. цялостното ситуационно, функционално и обемно решение и обвързването му с прилежащата територия;
3. транспортните връзки и приетите параметри на пътните и другите комуникационни площи;
4. решенията за връзките с надземните и подземните мрежи на техническата инфраструктура;
5. градоустройствените показатели, сравнени с нормативно допустимите.

Чл. 137. Чл. 126. Чертежите на част генерален план се изработват върху кадастрална карта (кадастрален план), върху извадка от действащия подробен устройствен план или върху опорен план.

Чл. 138. Чл. 127. Обяснителната записка към част генерален план съдържа описания и обосновка на проектното решение.

Глава деветнадесета. ~~ОТПАДА ИЗЦЯЛО!!!~~

ЧАСТ ОРГАНИЗАЦИЯ И БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО

Чл. 128. Част организация и безопасност на движението се изработва за транспортни обекти и за обекти с масов достъп на хора, чиято експлоатация налага изменения в установената организация на движение по улиците и пътищата, отворени за обществено ползване.

Чл. 129. (1) Част организация и безопасност на движението съдържа:

1. обяснителна записка, в която се отразяват предвиждащите се мероприятия за организация и безопасност на движението, като:

а) сигнализация с пътни знаци, пътни светофари и пътна маркировка, необходима по време на експлоатацията на обекта;

б) парапетни ограждения пред входовете и изходите на културно-битови, учебни и други сгради с масов достъп на хора;

в) изграждане на паркинги;

г) обосновка, че бъдещата експлоатация на обекта няма да създаде конфликти, свързани с безопасността на движението;

2. схеми (чертежи) на решенията по т. 1, букви "а"- "в";

3. количествена сметка на СМР за изпълнение на мероприятията за организация и безопасност на движението.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към изчисленията на част организация и безопасност на движението се прилага стойностна сметка на СМР.

Глава двадесета.

ЧАСТ ОБЩА ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Чл. 139. Чл. 130. (1) Част обща обяснителна записка се изработва от водещия проектант на проектите на големи или комплексни обекти, когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Част обща обяснителна записка се изработва в съответните фази на проектиране и се състои от:

1. обяснителна записка;

2. приложения към обяснителната записка, в т.ч.:

- а) титулен списък на подобектите - при необходимост;
- б) документите, представени от ~~инвеститора~~ възложителя със заданието за проектиране;
- в) данни, необходими за изработване на проекта.

Чл. 140. Чл. 131. (1) Част обща обяснителна записка представя резултатите от изработения проект, а в случаите на вариантно изработване на проекта - и резултатите от проучените варианти със сравняване на основните им технико-икономически показатели.

(2) В част обща обяснителна записка се посочват:

1. основанието за изработване на проекта (договор и задание за проектиране);
 2. кратка характеристика на получените изходни данни, както и данни и документи, непредставени от ~~инвеститора~~, възложителя, които задължително трябва да се осигурят за следващата фаза на проектиране;
 3. видът на строителството - ново, разширение, реконструкция или рехабилитация;
 4. обосновка за избора на площадката за обекта, в т. ч. описание на особеностите на околната среда, релефа, инженерно-геоложките, хидрогеоложките, геотехническите, климатичните и други инженерни условия, сеизмичността на района, категорията на земята и необходимостта от промяна на нейното предназначение и/или отчуждаване, спазването на санитарно-хигиенните изисквания и характеристика на съществуващите железопътни и/или пътни връзки, съществуващите подземни и надземни проводни (топлогоснабдителни, електроснабдителни, водоснабдителни, канализационни, газоснабдителни, съобщителни и др.);
 5. наличните сгради и съоръжения, в т.ч. състояние и възможност за използване, като се прави характеристика на технологиите за технологичните обекти;
 6. решения на вариантите (съпоставка на разработените варианти с посочване на предимствата и недостатъците по отношение на инженерно-геоложките, теренните, архитектурно-художествените, технологичните, строително-конструктивните и други условия, съображения за опазване на околната среда, спазване на санитарно-хигиенните изисквания, технико-икономическите показатели и експлоатационните условия), като се извършва обосновка на предложения оптимален вариант;
 7. постиженията на проекта по отношение на архитектурните, конструктивните, инсталационните и други решения, ефективността от експлоатацията на обекта и неговите подобекти, архитектурно-художествения образ на обекта и опазването на околната среда;
 8. направените допустими отклонения от техническите норми и стандарти по проектирането по подобекти и части на проекта, както и на писмените разрешения за тези отклонения от съответните органи, като се прилагат копия от разрешителните документи;
 9. етапите и сроковете за изграждане на обекта като цяло и на неговите подобекти;
 10. проблемите, изискващи допълнително изясняване;
 11. специалните изисквания към следващата фаза на проектиране и към обекта.
- (3) Когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към част обща обяснителна записка се прилага обобщена количествена и/или стойностна (генерална) сметка на обекта.

Глава двадесет и първа. **ЧАСТ ЗЕМНА ОСНОВА ОТПАДА!!!**

Чл. 132. Част земна основа се изработва за обекти, в които се предвижда изграждане на земни съоръжения или при които конструкцията на съоръженията и експлоатацията на обекта изискват специална защита на геоложката основа и/или на подземните води

(насипни язовирни стени, диги и други хидротехнически съоръжения, депа за отпадъци, земни съоръжения за компостиране на отпадъци, мелиоративни съоръжения и др.).

Чл. 133. (1) Част земна основа съдържа чертежи, вкл. разреза и характерни детайли на земното съоръжение, обяснителна записка и изчисления със съдържание, аналогично на съдържанието на част конструктивна.

(2) Съдържанието на част земна основа се конкретизира със заданието за проектиране в зависимост от вида и спецификата на обекта.

Глава двадесет и втора.

ЧАСТ ПРОЕКТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО

Чл. 134. (1) Част ПОИС се изработва в случаите, когато е необходимо да се определят специфични изисквания, свързани с безопасността по време на строителството на обекта.

(2) Извън случаите по ал. 1 част ПОИС се изработва, ако се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране):

(3) Част ПОИС съдържа:

1. обяснителна записка;
2. строителен ситуационен план;
3. проект за временна организация и безопасност на движението.

Чл. 135. (1) Обяснителната записка към част ПОИС съдържа:

1. данни и обосновки на:
 - а) общите условия, при които ще се изпълнява строителството;
 - б) строителния ситуационен план;
 - в) избора на строителната механизация за изпълнение на СМР;
 - г) други съображения на проектанта;
2. самостоятелни раздели по:

а) здравословни и безопасни условия на труд и пожарна безопасност, като се посочват специфичните изисквания при изпълнение на СМР;

б) опазване на околната среда по време на изпълнение на строителството.

(2) Със строителния ситуационен план към част ПОИС се решава разполагането на временните сгради и съоръжения и на инженерните мрежи и съоръжения. В строителния ситуационен план се определят и частите от тротоари, улични или пътни платна и свободни обществени площи, които се използват временно за строителни площадки при условията на чл. 157, ал. 5 ЗУТ.

(3) Проектът за временна организация и безопасност на движението се изработва при необходимост, когато в процеса на строителството се налага да се измени съществуващата организация на движението, и съдържа обяснителна записка и схеми (чертежи).

Чл. 136. (1) По желание на строителя се изработва част работен проект за организация и изпълнение на строителството (РПОИС).

(2) Част РПОИС включва:

1. обяснителна записка;
2. строителен ситуационен план;
3. проект за временна организация и безопасност на движението;
4. линеен или мрежов комплексен план-график за последователността на изпълнение на СМР.

~~Чл. 137. (1) Обяснителната записка към част РПОИС съдържа:~~

- ~~1. данните по чл. 135, ал. 1;~~
- ~~2. методите за съставяне и анализ на резултатите от разработения комплексен график и приложенията му;~~
- ~~3. изисквания за директен или индиректен подход при монтажа на машините и съоръженията на инсталациите и оборудването;~~
- ~~4. сборни таблици за необходимите основни материали, строителни конструкции, изделия и др., определени по тримесечия и години по уедрени количествени натурални показатели въз основа на комплексния график.~~

~~(2) Строителният ситуационен план към част РПОИС се изработва съгласно чл. 135, ал. 2.~~

~~(3) Проектът за временна организация и безопасност на движението се изработва съгласно чл. 135, ал. 3.~~

~~(4) Комплексният план график определя с текстови и графични материали:~~

- ~~1. сроковете за изпълнение на СМР, тяхната зависимост и последователност при изграждането на обекта и подобектите му, както и сроковете за частичен пуск на подобектите;~~
- ~~2. сроковете за доставка на машините и съоръженията;~~
- ~~3. времетраенето на строителството по основни видове СМР и по подобекти.~~

~~Чл. 138. Въз основа на комплексния план график, отделно или в общ чертеж с него, се изработват:~~

- ~~1. диаграма на работната сила, определяща максималния и средносписъчния състав на техническия персонал и работниците;~~
- ~~2. график на заетостта на основните строителни машини;~~
- ~~3. генерална строителна програма.~~

Глава двадесет и трета първа.

ЧАСТ КОНСЕРВАЦИЯ, РЕСТАВРАЦИЯ И ЕКСПОНИРАНЕ НА НАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА НЕДВИЖИМИТЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

Раздел I.

Проучване и документиране за нуждите на инвестиционното проектиране на обекти - наметници на културата недвижимите културни ценности

Чл. 141. Чл. 139. (1) Проучването и документирането са основа за изработване на инвестиционните проекти за наметниците на културата недвижимите културни ценности и на тяхната среда и са необходима и неразделна част от заданието за проектиране (договора за проектиране).

(2) Проучването по ал. 1 включва:

1. проучване на архивни материали, стари планове, снимки, литературни и други писмени източници;
2. проучване на физическото състояние на наметника на културата недвижимата културна ценност към момента на съставяне на заданието за проектиране;
3. проучване на вида, етапите и степента на намеса в процеса на историческото развитие на наметника на културата недвижимата културна ценност и на неговата среда;

4. проучване на състоянието и ресурсите на околната прилежаща среда;

5. анализ на консервационно-реставрационните проблеми.

(3) Документирането отразява резултатите от проучването към момента на съставяне на заданието за проектиране в графична, фото-, цифрова и текстова информация. То съпътства целия процес на консервация, реставрация и експониране на ~~наметника-на културата~~ **недвижимата културна ценност**. Документирането се извършва, както следва:

1. архитектурно документиране на ~~наметника-на културата~~ **недвижимата културна ценност** и на неговата среда, в т.ч.:

а) ситуиране на ~~наметника-на културата~~ **недвижимата културна ценност** върху устройствената основа на кадастралната карта (кадастралния план) или на действащия подробен устройствен план, а за археологически ~~наметници-на културата~~ **недвижими културни ценности** - върху извадка от археологическия кадастър;

б) архитектурни разпределения на всички подземни, надземни и тавански етажи и план на покривните линии;

в) всички фасади;

г) напречни и надлъжни вертикални разрези;

д) специфични фрагменти, елементи, детайли и шаблони;

е) чертежи (табла) с представяне на оригиналните недвижими елементи на декоративната художествена украса и обзавеждане на интериора;

ж) площно нивелетно заснемане на археологически ~~наметници-на културата~~ **недвижими културни ценности**;

з) подробна фотодокументация;

2. конструктивно документиране на ~~наметника-на културата~~ **недвижимата културна ценност** и на неговата среда, в т.ч.:

а) тип и вид на носещите конструктивни системи (елементи);

б) описание на физическото състояние на съществуващата конструкция - повреди, деформации, наличност и разпространение на пукнатинна мрежа;

в) вид и състояние на земната основа и на фундирането, физико-механични свойства на строителните материали;

г) разпределения в план и височини, габарити и състав на конструктивните елементи, възли и детайли;

3. документиране на паркове и градини - ~~наметници-на културата~~ **недвижими културни ценности**, в т.ч.:

а) ситуиране на ~~наметника-на културата~~ **недвижимата културна ценност** върху устройствената основа на кадастралната карта (кадастралния план) или на действащия подробен устройствен план;

б) общ опорен план в подходящ мащаб с нанесени:

- сгради, малки архитектурни и скулптурни елементи, парково обзавеждане;

- алейна мрежа, настилки, стълби, подпорни стени;

- паркови елементи (характерни естествени и изкуствени теренни форми), водни площи, алпинеуми и др.;

- растителни масиви, групи и солитери - **фитосанитарна оценка видов състав и възраст**;

в) заснемане на архитектурни елементи;

г) напречни и надлъжни разрези, изясняващи вида и нивата на настилките, стълби, подпорни стени, теренни форми в подходящ мащаб;

д) специфични фрагменти, детайли и шаблони;

е) геодезическа снимка на ~~наметника-на културата~~ **недвижимата културна ценност** в мащаба на общия опорен план, нивелета за централни и характерни части;

ж) конструктивно състояние на стълби, подпорни стени и архитектурни елементи;

- з) фотодокументация;
- 4. документиране на художествените паметници, в т.ч.:
 - а) ситуиране на ~~паметника на културата~~ недвижимата културна ценност в прилежащата му среда, описание и размери;
 - б) фотодокументация;
 - в) графично заснемане на паметника в подходящ мащаб;
 - г) графични схеми в подходящ мащаб, които отразяват:
 - състоянието на паметника;
 - местата на взетите проби за аналитични дейности и провеждани измервания;
 - периодите от историческото развитие на ~~паметника на културата~~ недвижимата културна ценност ;
 - проведените консервационни намеси;
 - д) текстова информация за резултатите от извършени наблюдения, изследвания, анализи и др.;
 - е) документация на аналитичните (лабораторните) дейности.
- (4) Документирането на ~~паметника на културата~~ недвижимата културна ценност и на неговата среда се придружава от обяснителна записка, която съдържа:
 - 1. идентификация на обекта - адресни и кадастрални данни, данни за статута и категорията на ~~паметника на културата~~ недвижимата културна ценност и на неговата среда;
 - 2. характеристика, датиране, типология, функционални особености и др.;
 - 3. обобщени резултати от проучването.

Раздел II.

Архитектурен проект за консервация, реставрация и експониране на ~~паметниците на културата~~ недвижими културни ценности

Чл. 142. Чл. 140. Архитектурните проекти за консервация, реставрация и експониране на паметниците на културата и на тяхната среда представят концепцията и методологическия подход за опазването им и предлагат съвременната намеса в съответствие с изискванията и ограничителните условия на Националния институт за ~~недвижимото културно наследство (НИНКН)~~ ~~паметниците на културата (НИПК)~~.

Чл. 143. Чл. 141. (1) Архитектурните проекти за консервация, реставрация и експониране се представят в обхвата и съдържанието на архитектурните проекти съгласно глава осма, раздели I-III.

(2) Графичните материали към архитектурните проекти отразяват по подходящ начин оригиналната структура на паметника, както и предложението за съвременна намеса.

(3) Графичните материали към работния архитектурен проект се допълват със:

1. детайли и шаблони в случаи на реставрация или реконструкция на оригинални елементи;

2. цветни фасадни планове (когато те са предмет на инвестиционното проектиране) с приложени анализи на оригиналните материали, идентификационни данни и мостри за предложените нови материали.

Чл. 144. Чл. 142. Обяснителната записка на архитектурния проект, освен със съдържанието по чл. 30 и 38 се допълва с информация за:

1. избрания методологически подход;
2. предложенията за намеса в ~~наметника на културата~~ **недвижимата културна ценност** и в неговата среда и начините за тяхното сигниране;
3. предложенията за решаване на специфични инфраструктурни, технологични и други проблеми.

Чл. 145. Чл. 143. (1) Проектът за интериор и обзавеждане на ~~наметници на културата~~ **недвижими културни ценности** се изработва задължително като самостоятелен проект, когато в ~~наметника на културата~~ **недвижимата културна ценност** са съхранени оригинални интериори с висока културно-художествена стойност.

(2) Проектът за интериор и обзавеждане се представя в обхват и съдържание, аналогични на посочените в глава осма, раздел IV.

Раздел III.

Конструктивни проекти за консервация, реставрация и експониране на ~~наметниците на културата~~ **недвижими културни ценности**

Чл. 146. Чл. 144. (1) Конструктивните проекти за консервация, реставрация и експониране на ~~наметниците на културата~~ **недвижимите културни ценности** се представят в обхват и съдържание, аналогични на глава девета, раздели I-III, и илюстрират съвременната намеса в съответствие с изискванията и ограничителите на ~~НИНЖ~~ **НИНЖН**.

(2) Графичните материали към конструктивния проект се допълват с конкретни за ~~наметника на културата~~ **недвижимата културна ценност** конструктивни и строително-технологични решения и детайли в зависимост от неговата специфика.

(3) Обяснителната записка към конструктивния проект освен със съдържанието по чл. 47, 51 и 56 се допълва с информация за:

1. необходимостта и вида на нови носещи системи и елементи, когато такива се налагат;
2. мерките за подобряване на носещата способност на оригиналните конструктивни системи и елементи по специални технологични методи със съответна обосновка;
3. технологичната последователност на изпълнението, необходимостта от временно конструктивно укрепване, вида на предложените строителни материали и др.

Раздел IV.

Проекти за паркове и градини - ~~наметници на културата~~ **недвижими културни ценности**

Чл. 147. Чл. 145. Проектите за паркове и градини - ~~наметници на културата~~ **недвижими културни ценности**, представят концепцията за опазването, определят методологическия подход и илюстрират предложението за съвременна намеса в съответствие с изискванията и ограничителите на ~~НИНЖ~~ **НИНЖН**.

Чл. 148. Чл. 146. (1) Проектите за паркове и градини - ~~наметници на културата~~ **недвижими културни ценности** се представят в обхват и съдържание, аналогични на посочените в глава петнадесета, раздели I-III.

(2) Графичните материали към проектите по ал. 1 се допълват със:

1. схема за зонироване на територията на ~~наметника на културата~~ **недвижимата културна**

ценност и прилежащата му среда в съответствие с вида и степента на намеса;

2. опорно-сравнителен план, отразяващ решението на проекта, спрямо оригиналната структура на паметника като планова композиция и обемно пространствено оформление;
3. дежурна карта за мониторинг с цел опазване на оригиналния дендрологичен състав.

Раздел V.

Проект за консервация, реставрация и експониране на художествени паметници

Чл. 149. Чл. 147. (1) Идейните проекти за художествени паметници съдържат текст и графични материали и представят:

1. концепцията за опазване на художествените ценности - визия за цялостното протичане на консервационно-реставрационния процес и за експонирането на художествените ценности като елементи на интериора и екстериора на паметника;
2. програма за работата по художествените ценности, включваща предложенията за видовете и обемите на консервационно-реставрационните дейности и последователността на тяхното изпълнение;
3. етапите от реализацията на цялостния процес;
4. резултатите от изпълнението на експерименталния участък, когато такъв се изисква със заданието за проектиране.

(2) Идейните проекти за консервация, реставрация и експониране на художествени паметници илюстрират съвременната намеса в съответствие ~~с изискванията и~~ ~~ограничителите на~~ **НИНЖ с изведените предписания за опазването им от Националния институт за недвижимо културно наследство /НИНКН/.**

(3) Идейните проекти за художествени паметници са задължителна фаза на проектиране при консервацията, реставрацията и експонирането им.

Чл. 150. Чл. 148. (1) Работният проект за художествени паметници е последваща конкретизация и допълване на идейния проект. Работният проект дава окончателните решения, необходими за изпълнението на консервацията, реставрацията и експонирането на художествените паметници.

(2) Работен проект за художествени паметници е проектът, по който се изпълнява консервацията, реставрацията и експонирането им.

(3) Работният проект за художествени паметници съдържа графични материали и текст, които отразяват предложенията за осъществяване на видовете консервационно-реставрационни операции или обработки, начините и последователността на тяхното изпълнение, апаратурите и материалите (смеси и състави) за реставрация.

Глава двадесет и четвърта **втора.** ЧАСТ СМЕТНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 151. Чл. 149. Част сметна документация се изработва като самостоятелна част на проекта, когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Чл. 152. Чл. 150. (1) Част сметна документация съдържа обяснителна записка, количествени сметки по частите на проекта за видовете СМР, спецификации на оборудването и обзавеждането и друга информация в зависимост от вида и спецификата на обекта.

(2) Когато се изисква със заданието за проектиране, към част сметна документация се включва обобщена (генерална) стойностна сметка на обекта.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (1) Когато с други нормативни актове се поставят допълнителни изисквания към обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, те се прилагат едновременно с тази наредба.

(2) Обхватът и съдържанието на инвестиционните проекти за специалните обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, се определят съгласно изискванията на тази наредба, доколкото не противоречат на специалните нормативни актове.

§ 2. Обхватът на проектите и съдържанието на проектните части, които не са посочени в наредбата, се определят със заданието за проектиране (договора за проектиране).

§ 3. По смисъла на тази наредба:

1. "Инвестиционен проект" е проект, който е предназначен за строителство на обекти.
2. "Терен" е част от земната повърхност, за която с инвестиционен проект се предвиждат дейности по устройство - застрояване, озеленяване и благоустрояване.
3. "Комплексен обект" е обектът, който е предназначен за осъществяване на една или повече основни дейности, заедно с необходимите спомагателни и обслужващи дейности, като дейностите се осъществяват в самостоятелно обособени подобекти в една или повече сгради и съоръжения.

Заклучителни разпоредби

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 139, ал. 5 от Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм., бр. 41 от 2001 г.).

§ 5. (1) Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

(2) Наредбата се прилага за инвестиционни проекти, за които производството по одобряване и издаване на разрешение за строеж не е започнало до влизането ѝ в сила.

(3) За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасянето на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган. За започнато производство се счита и наличието на съгласуван идеен инвестиционен проект.

§ 6. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на ~~регионалното развитие и благоустройството~~ **на инвестиционното проектиране**.

Преходни и Заклучителни разпоредби КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 7 ОТ 2004 Г. ЗА ТОПЛОСЪХРАНЕНИЕ И ИКОНОМИЯ НА ЕНЕРГИЯ В СГРАДИ

(ОБН. - ДВ, БР. 85 ОТ 2009 Г.)

§ 25. (1) Наредбата се прилага за инвестиционни проекти, за които производството по одобряване и издаване на разрешение за строеж не е започнало до влизането ѝ в сила.

(2) За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасяне на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган. За започнато производство се счита и наличието на съгласуван идеен инвестиционен проект.

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА № Из-1971 ОТ 29 ОКТОМВРИ 2009 Г. ЗА СТРОИТЕЛНО-ТЕХНИЧЕСКИ
ПРАВИЛА И НОРМИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПОЖАР

(ОБН. - ДВ, БР. 85 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 05.06.2010 Г.)

§ 9. Наредбата влиза в сила шест месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 26.05.2001г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти

§ 7. Наредбата се издава на основание чл. 139, ал. 5 от Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм., бр. 41 от 2001 г.).

§ 8. (1) Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

(2) Наредбата се прилага за инвестиционни проекти, за които производството по одобряване и издаване на разрешение за строеж не е започнало до влизането ѝ в сила.

(3) За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасянето на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган. За започнато производство се счита и наличието на съгласуван идеен инвестиционен проект.

§ 9. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на инвестиционното проектиране.

КАМАРА НА ИНЖЕНЕРИТЕ В ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРОЕКТИРАНЕ

1164 София, бул. "Христо Смирненски" N1; тел: 02/969 20 73;
Факс 02/969 20 70; www.kiip.bg; e-mail: kiip@mail.bg;

КИИП-.../....

**ДО
ИНЖ. СТЕФАН КИНАРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА КИИП**

**ОТНОСНО: ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 21
МАЙ 2001 Г. ЗА ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ**

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с продължаващото обсъждане на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №4 от 21 май 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти Ви предоставям становище и коментари от членове на НПС „Водно строителство” при КИИП касаещи отделни глави от тази наредба.

На първо място считаме, че е крайно време да се разшифрова правилно абривиатурата „Водно строителство” като комплекс от отделни проектни части на инвестиционния проект, които да бъдат допълнени в чл.3, ал. 1, т.2 на проекта за изменение и допълнение на Наредба №4, както следва:

- 1) Част „Водоснабдителни и канализационни инсталации на сгради и съоръжения”;**
- 2) Част „Автоматични пожарогасителни инсталации с вода”;**
- 3) Част „Водоснабдителни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура”;**
- 4) Част „Канализационни мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура”;**
- 5) Част „Технологична“ на инвестиционния проект на пречиствателна станция за питейно-битово водоснабдяване;**
- 6) Част „Технологична“ на инвестиционния проект на пречиствателни станции за отпадъчни води;**
- 7) Част „Технологична” на инвестиционния проект за третиране на твърди битови отпадъци ;**
- 8) Част „Хидротехническа”;**
- 9) Част „Хидромелиоративна”;**
- 10) Част „Корекция на реки, брегоукрепителни, брегозащитни и други съоръжения”.**

Липсата на гореописаните отделни части на инвестиционния проект в досега действащата Наредба №4 налагат мнението, че изменението на наредбата следва да бъде извършено много внимателно с участието на компетентни държавни експерти от МИП, МРР, МОСВ и привлечени специалисти от браншовите организации в тази област. Прибързаното и кампанийно изменение на наредбата ще създаде предпоставки за увеличаване на администрирането в строителния бранш и корупционни практики.

В подкрепа на горното е фактът, че към 2014г. у нас няма публикуван и признат от компетентните държавни органи технологичен регламент относно проектирането и експлоатацията на водоснабдителни и канализационни системи и съоръженията към тях, какъвто е налице в развитите европейски държави като необходимо и неотменно помощно средство към аналогичните им национални норми.

Отчитайки непрекъснатите изменения на ЗУТ, наредби и други документи визиращи бъдещи периоди е необходимо да бъдат изготвени правила за разработване на анализ на риска като проектна част при реализация на инвестиционните намерения и след това да се пристъпи към проект за промяна на Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти.

В подкрепа на горното е становището на НПС „ЕАСТ”, че направеното предложение за Приложение №1 към чл.1, ал.3 на Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти крие в себе си неясноти от типа на термина „**становище**” как следва да се тълкува? Това проектна част ли е, кой я изготвя и с какъв обхват и съдържание е тя?

В посока на бъдещото изменение и допълнение на Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти можем да направим следните предварителни коментари по глави и членове касаещи НПС „Водно строителство” както следва:

СТАНОВИЩЕ ОТ ИНЖ. АНГЕЛ МАРКОВ – ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС “ВС”

Чл.3, ал.1 т.9 – Подкрепям отделянето на сметната документация като отделна част.

Чл.18 ал.1 т.1 б.а – Предлагам допълнение : *Допуска се ситуационно решение в по-малък мащаб за големи по площ обекти- градове, села или части от тях, когато хартиеният носител на информация става неудобен за работа. /Предложението изисква редактиране/.*

Чл.71 ал.1 т.4 – Вертикален разрез през санитарните помещения може да има , ако има такъв в архитектурната част.

Чл.73 ал.1 т.1 – Ситуационният план за населени места обикновено е 1:1000 . При променлив терен в план и височина се налагат голям брой ревизионни шахти . Те може да бъдат на чертежа през 1-2см. Практически е невъзможно да се даде пълната информация за съответния участък. Затова в ситуацията трябва да останат данни за : дължини, наклони, вид и диаметър на тръбите и характерни коти на шахтите. Водните количества, напорите и загубите трябва да се дават в надлъжните профили, тъй като те не са обременени с топографска и геодезична графична информация – хоризонтали, сграден фонд, кадастър, регулация и т.н.

Чл.73 ал.1 т.2 – Надлъжните профили трябва да се изготвят в М 1:500 или 1:1000 за дължините и М 1:50 или 1:100 за височините. По-едрият мащаб е подходящ за планински терен , където ревизионните шахти могат да бъдат през 10-15 м. , а по-дребният мащаб е подходящ за равнинни терени и прави улици , където разстоянието между шахтите е 60-150м.

КОМЕНТАРИ ОТ ИНЖ. ГЕРГАНА ЙОРДАНОВА – ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС “ВС”

Към Чл. 3.

Чл. 3. (1), Организацията на проектирането и на проектната документация при **мрежите и инсталациите** са доста различни - препоръчвам изискванията към **мрежите и инсталациите** да се разделят. Например при инсталациите наистина няма нужда от част пътна, но не може без част архитектурна. Докато при мрежите много рядко има част архитектура , но задължително трябва част пътна – нов път, възстановяване на пътна настилка, организации на движението и др

2. части за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура - Трябва да има пълно съответствие със ЗУТ, глава IV. Наименованията на частите да е като това в ЗУТ.

а) водоснабдяване и канализация

предлагам да се раздели на

а) водоснабдяване

б) канализация

или

а) водоснабдяване и канализация (водоснабдяване, канализация) за да не се променя номерацията а) б)и т.н.

Мотиви: при разработването на инфраструктурни обекти една част: ВК е неприложима. Проблемите на водоснабдяването и на канализацията на дадено населено място или група населени места са различни както по проблематика, така и по териториален обхват (особено при довеждащи водопроводи, отвеждащи канализационни колектори и съоръженията към тях)

Към **2. части за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура** да се включат

Газоснабдяване

Електронни съобщителни мрежи и съоръжения (или друго наименование)

мисля, че терминът паркоустрояване вече се замества с ландшафна архитектура?

Към Чл. 9. Предварителните (прединвестиционните) проучвания могат да обхващат:

Коментар по т.14 и т.15 Това трябва да са т.н. **ИНДИКАТИВНИ** СРОКОВЕ и СТОЙНОСТИ предвид непрекъснатите изменения на закони, нормативи, Визии (например 2014-2020), цени на енергии и материали и други. Освен индикативна (прогнозна) стойност на инвестиционното намерение (т.15) трябва да има и **индикативен (прогнозен) срок на инвестиционното намерение (нова точка 16)**. Определянето на срока по т.14 (срока на строителство) няма нищо общо с общата реализация на инвест. намерение, защото то може изобщо да не започне. В този ред на мисли следва да има анализ на риска за реализация на намерението. (например за доказаната необходимост от изграждане на язовир “Черни осъм” като единствена възможност за водоснабдяване на Плевен и Ловеч - има отрицателно становище на Национален парк “Централен Балкан”, че ще се наруши екологичното равновесие и това продължава от 1990 година!) Тогава точките да се подредени така:

14. анализ на риска за реализация на инвестиционното намерение

15. индикативен (прогнозен) срок на инвестиционното намерение

16. индикативна (прогнозна) стойност на инвестиционното намерение

17. продължителност на строителния процес от откриване на строителна площадка и определяне на строителна линия и ниво до предаване на обекта от изпълнителя на строителя с акт образец 15

Към Чл. 18.

Чл. 18. (1) Всяка част на идейния проект включва:

3. изчисления, обосноваващи проектните решения, които се включват по преценка на проектанта, или когато се изискват със заданието за проектиране (договора за проектиране).

Да се добави

3.а) Хидравлически изчисления за ВК мрежи и съоръженията към тях.

Този текст може да се премести в **Чл. 60. (1)** и да бъде

3.Хидравлически изчисления за ВК мрежи и съоръженията към тях. И да се премести тук текстът на Чл. 75. (1) ~~Изчисленията към част водоснабдяване и част канализация на техническия проект включват:~~

1. хидравлически изчисления, вкл. за хидравлически удар, и оразмерителни таблици за водоснабдителните и канализационните мрежи и съоръжения и/или за водопроводните и канализационните инсталации;

2. разчетни таблици и графики

Към Чл. 19

Предлагам да се помисли върху връзката между текстът на Чл. 8. (1) *Всяка проектна част задължително се съгласува от проектантите на другите взаимнообвързани проектни части.*

с текстна на **Чл. 19. (6) (5 6)** *Работните чертежи и детайли по ал. 4 се съгласуват с проектантите по съответните части и с лицето, упражняващо технически контрол на част конструктивна, а тяхното нормативно съответствие и изпълнение подлежат на контрол от лицата, които упражняват строителен надзор*

Чл. 8. (1) е в глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ и означава е валиден за всички фази и части на инвестиционните проекти . Ако в чл. 19 трябва отново да се повтори, то е необходимо да се прибави **взаимообвързани проектни части**.

Има опасност от тълкуване , че всички проектни се сагласуват с всички проектанти

Ако се следва логиката във всяка фаза да напомнив за вземното съгласуване между различните части на проекта, то аналогичен текст трябва да има и към чл. 18 (5) когато ще се издава разрешение за строеж или ще се възлага строителство по реда на ЗОП

Към Чл. 60

(2) *По желание на проектанта, или когато се изисква със заданието за проектиране (договора за проектиране), към обяснителната записка се прилагат структурни схеми.*

До момента не е известно да е направена “**структурна схема**” за идеен проект на инсталации и мрежи на техническата инфраструктура. Вероятно трябва да е “**специализирани планове и схеми**”

Към Чл. 62

Чл. 62. *Към частите за инсталации и мрежи на техническата инфраструктура при необходимост могат да се обособяват раздели автоматизация, **пожарна безопасност** и др. ?*
- **как се връзва с изискването за част ПБЗ и Наредба №ІЗ-1971 за СТПНОБП.**

Към Чл. 71. (4)

(4) *Част „Водоснабдяване и канализация“ на техническия и/или работния проект на канализационни мрежи се изработва след извършване на **прединвестиционни проучвания, изясняване на инвестиционното намерение и изработване на идеен проект** в минимален обем в съответствие с изискванията на Наредба № РД-02-20-8 от 2013 г. за проектиране, изграждане и експлоатация на канализационни системи.*

Так излиза, че **ПП и ИП** са задължителни фази за всички обекти, към които има част ВК мрежи! За малки обекти очевидно е целесъобразно изготвяне направо на ТП или РП. Например: проект за задънена улица (тупик) с всичката инфраструктура, с дължина 100 м, с влязъл в сила ПУП и изготвени към ПУП план-схеми по чл.108 на ЗУТ, в които с просто око се вижда, че по тупиковата улица водопроводът е ф110 и канал ф250, които са оклонения от съществуващи водопровод и канал.....

Към 60. (1) и Чл. 75. (1) – виж предложенията към Чл. 18. (1)

Относно : ~~стойностна сметка по уедрени показатели~~, както е запосано за различните части във фаза идеен проект. Предлагам да се напише **стойностни сметки по индикативни показатели**, защото :

- в един проект има множество стойностни сметки за различни показатели - материали, енергии, труд, терени за трасета и площадки, загуби от промяна на транспортен трафик и т.н., за които не винаги може да се даде точна цена. Особено за отчуждаване, къде се намесва пазарната цена
- от одобряването на ИП за ВК мрежи и съоръженията към тях до изграждане на целия обект могат да минат десетилетия и стойността да се измени поради редица непредсказуеми причини
- развитието на технологиите може да е причина за заместване на един материал/технология с друг, съвсем непознат, в периода от ИП до РП и изготвената стойностна сметка във фаза ИП да се окаже проблем при управлението на проекта

Към Глава двадесет и втора. ЧАСТ ПРОЕКТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО

Защо да отпадне от наредбата??? Има проекти, за които е важна, защото с нея се определят изисквания към строителната техника и квалификацията на персонал, с които трябва да разполага изпълнителят, което ще бъде записано като изискване при провеждане на процедура по ЗОП. Определя се временното строителство,

сроковете за доставка на машините и съоръженията и др. неща, които ги няма в ПБЗ.

От нея може да отпаднат части, съдържащи се в ПБЗ и ПБ (ако ПБ се изисква за бъде разработена).

Неточно е формулиран

Чл. 134. (1) Част ПОИС се изработва в случаите, когато е необходимо да се определят специфични изисквания, свързани с безопасността по време на строителството на обекта.

От този текст липсва ОРГАНИЗАЦИЯ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО

СТАНОВИЩЕ ОТ ИНЖ. БАЛЧО БАЛЧЕВ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС “ВС”

Относно: ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА.

ЧАСТ ТЕХНОЛОГИЧНА НА ПРЕЧИСТВАТЕЛНИ СТАНЦИИ ЗА ОТПАДЪЧНИ ВОДИ

Поради липса на публикуван и признат от компетентните държавни органи в Република България подробен технологичен регламент относно проектирането на отделни съоръжения в пречиствателните станции за отпадъчни води изискванията на глава седемнадесета от Наредба №4 дори и в „**минимален обем**” по смисъла на чл. 113 (4) са неясни, неточни и безполезни за практикуващи проектантите.

гр. София

14.10.2014г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НПС „ВС”:

инж. БАЛЧО БАЛЧЕВ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

КЪМ ПРИЛОЖЕНИЕ №1, чл.1, ал.3 на Наредба 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти

Предложенията ни се базират основно на:

- **ДИРЕКТИВА 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на съвета, относно енергийните характеристики на сградите**
- **ДИРЕКТИВА 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на съвета, относно енергийните характеристики на сградите**
- **ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ /ЗЕЕ/**

Основните изисквания на Директива 2010/31/ЕС и Директива 2012/27/ЕС са въведени в българското законодателство чрез изменение и допълнение на Закона за енергийната ефективност /ЗЕЕ/ от месец март 2013 г.

- **Закон за устройство на територията (ЗУТ)**
- **Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и окономия на енергия в сградите**
- **Наредба 16-1594 за за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради**
- **Спаровчник I-ва, II-ра и III-та част на Станчо Стамов ОВК**

КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1/ Графата ТТЕ=Енергийна ефективност на сгради над 250м² – Графата трябва да се измени и да бъде само **Енергийна ефективност за нови сгради над 50м²** (ТТЕ не съществува от 2010г. насам).

Закона за енергийна ефективност:

чл.15а. (1) Енергийните характеристики на **нова сграда** преди въвеждане в експлоатация се удостоверяват със сертификат за проектни енергийни характеристики, (2) **Сертификатът по ал. 1 се издава въз основа на инвестиционния (екзекутивния) проект на сградата.**

(3) **Сертификат по ал. 1 не се издава за:**

б. **единични сгради с разгъната застроена площ до 50 кв. м.**

Същият текст го има и в директива 2010/31 на ЕС, чл.4, параграф.2, т.д.

2/ Навсякъде, където за частта „ЕЕ” е написано **становище, трябва да отпадне и да бъде проект**, тъй като във всички нормативни документи свързани с изработването на „ЕЕ” се казва Част „Енергийна ефективност”, също така частта „ЕЕ” може да се оценява съгл.ЗУТ, чл.142, т.11 само от квалифицирани лица по смисъла на член 23, ал. 1 от ЗЕЕ;

2. член 23, ал. 2 от ЗЕЕ - само за сгради пета категория, съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията, с изключение на сградите за обществено ползване от тази категория.

Категория IV-та

3/ **т.4 от приложението** – Смесени сгради със средно застрояване – на фаза ТП и РП трябва да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

4/ **т.15 Реконструкция и основен ремонт на строежите по чл.8, ал.1-6 включително от Наредба 1 за номенклатурата и видове строежи** – ТРЯБВА да има част **ОВКХТГ**, проект по част „ЕЕ” – ЗЕЕ чл.15, Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради и част „Технология” – виж т.3 по горе, както и различните видови производства имат коренно различна „Технология”. Тук става въпрос за реконструкции на сгради със смесено предназначение, жилищни сгради и др. Аргументите са същите като при горните точки. Също така по смисъла на ЗЕЕ чл.15 Всеки инвестиционен проект за изграждане на нова сграда, реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуваща сграда трябва да съответства на изискванията за енергийна ефективност, предвидени в този закон, в Закона за устройство на територията .

5/ **т.16. Вътрешните преустройства на сградите от първа до четвърта категория включително, с които се променя предназначението, без да се засяга конструкцията и без да се променят натоварванията**

Трябва да има част „ОВКХТГ”, тъй като при преустройството в зависимост от вида на предназначението има различни изисквания за микроклимата в помещенията , които без тази част няма как да се постигнат. ТП и РП трябва да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

Категория V-та

6/ т.2. Смесени сгради с ниско застрояване - Смесени сгради със ниско застрояване – на фаза ТП и РП трябва да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

7/ т.3. Вилни сгради – трябва да имат част “ЕЕ”, единственият компромис **които може да се направи е изключението от чл.15а, т. 5.** жилищните сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно или се използват през ограничен период от време в годината и са с очаквано потребление на енергия по-малко от 25 на сто от очакваното при целогодишно използване; **НО НЕ ВСИЧКИ СГРАДИ, КОИТО СА КРЪСТЕНИ ВИЛНИ СА С ТАКЪВ РЕЖИМ НА ОБИТАВАНЕ, ЗАТОВА НЕ Е РЕДНО ДА СЕ НАИМЕНУВАТ ВИЛНИ.**

8/ т.4. Сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ до 1000м² включително и капацитет до 100 места включително за посетители съгл.номенклатурата на приложение №2 – **на фаза ТП и РП трябва** да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

9/ т.5. Сгради за паркинг-гаражи и гаражи с капацитет до 50 паркоместа включително. задължително трябва да има част „ОВКХТГ”, за да бъдат отведени изгорелите газове навън /по Норми за проектиране на ОВК инсталации/.

10/ т.8. Магазини за търговия с оръжия, боеприпаси и др., сребрища, складове и т.н. - част „ЕЕ” задължително на всички фази – справка, Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради, чл.15а от ЗЕЕ. Като в зависимост от различните фази на проектиране в Наредба 7 са описани обема и съдържанието на частта „ЕЕ”.

11/ т.9. Аптеки, оптики, дрогерии селскостопански и ветеринарномедицински аптеки - част „ЕЕ” задължително на всички фази – справка, Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради, чл.15а от ЗЕЕ. Като в зависимост от различните фази на проектиране в Наредба 7 са описани обема и съдържанието на частта „ЕЕ”.

12/ т.10. **Общежития, хотели, мотели и др.-** проект за част „ЕЕ” - справка, Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради, чл.15а от ЗЕЕ. Като в зависимост от различните фази на проектиране в Наредба 7 са описани обема и съдържанието на частта „ЕЕ”, **на фаза ТП и РП трябва** да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

13/ т.14. **Реконструкции и основни ремонти на строежите от тази категория**
ТРЯБВА да има част **ОВКХТГ**, проект по част „ЕЕ” – ЗЕЕ чл.15, Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради и част „Технология” – виж т.3 по горе, както и различните видови производства имат коренно различна „Технология”. Тук става въпрос за реконструкции на сгради и основни ремонти. Аргументите са същите като при горните точки, **фаза ТП и РП трябва** да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

14/ т.15. **Преустройство на строежите от 5-та категория с които не се засяга конструкцията на сградата** – ТРЯБВА да има част **ОВКХТГ**, проект по част „ЕЕ” – ЗЕЕ чл.15, Наредба 7 за ЕЕ, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради и част „Технология” – виж т.3 по горе, както и различните видови производства имат коренно различна „Технология”. Тук става въпрос за преустройство на сгради без да се засяга конструкцията им. Аргументите са същите като при горните точки, **фаза ТП и РП трябва** да има проект по част „Технология”, тъй като в голяма част от тези сгради има заведения за обществено хранене, кафенета и други, които трябва да бъдат одобрени от БАБХ за да получат проектно становище, след това становище за строителна готовност и становище за експлоатация. БАБХ го прави на база разработена част „Технология”. **Още повече, че ако не е разработена частта „Технология” с разстановка на машини и оборудване, това води до подвеждане на останалите специалности при захранването на машините с електроенергия, ВиК и канал, както и не се подават коректни данни за изчисление към ОВКХТГ инженера.**

1. Обобщение:

– чл.15 от ЗЕЕ - всеки инвестиционен проект за изграждане на нова сграда,

реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуваща сграда трябва да съответства на изискванията за енергийна ефективност, предвидени в този закон и в Закона за устройство на територията.

- Наредба 7 - Чл. 25. (Изм. изцяло - ДВ, бр. 85 от 2009 г.) (1) Всеки инвестиционен проект на сграда, въз основа на който се издава разрешение за строеж по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ), съдържа част "Енергийна ефективност".

- ЗУТ чл.169 Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията на нормативните актове и техническите спецификации за осигуряване в продължение на икономически обоснован експлоатационен срок на съществените изисквания за: - т.6 енергийна ефективност - икономия на енергия и топлосъхранение

- **Чл. 142.** (Изм., ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти подлежат на съгласуване и одобряване и са основание за издаване на разрешение за строеж.

(11) (Нова, ДВ, бр. 98 от 2008 г.; досегашна ал. 9, бр. 82 от 2012 г.; изм., бр. 24 от 2013 г.) Оценката за съответствие по чл. 169, ал. 1, т. 6 на инвестиционните проекти във фази технически и работен проект се извършва по отделен договор с възложителя от физически и юридически лица, които отговарят на изискванията на Закона за енергийната ефективност и са вписани в публичния регистър по чл. 23а, ал. 1 от същия закон.

Мнение

На инж. Анелия Райчева

Председател на НПС Технологии КИИП

Относно

Предложение за Приложение №1 към чл. 1 ал. 3 от Наредба №4 за
ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ

С предложеното Приложение №1 към чл. 1 ал. 3 (като ал. 3 предстои също да бъде въведена към чл.1 от Наредба №4) се допуска некоректно детайлизиране на инвестиционното проектиране за обекти от четвърта и пета категория строежи според чл. 137 от ЗУТ и чл. 10 от Наредба №1 за номенклатура на видовете строежи. Използваният термин “становище” не съществува в използваната от проектантите законова и подзаконова нормативна уредба.

Според чл. 139(1) ЗУТ и Наредба №4 инвестиционните проекти се изготвят в следните фази:

1. Идеен проест.
2. Технически проект.
3. Работен проект (работни чертежи и детайли).

Как би изглеждал инвестиционен проект, който има “становища” по едни проектни части и проекти по други части! Не е ясно и как проектната документация се комплектова по отделните части по необходимост. Това нарушава чл. 169 от ЗУТ за съществените изисквания към проектирането, изпълнението и поддържането на строежите!

Това, което се вижда ясно от предложената таблица, е, че част архитектура е в най-голяма степен изискуема към проектната документация.

Инвестиционният проект е взаимнообвързан по отделните си части интелектуален труд, в който всеки участва равностойно според сложността и предназначението на обекта. На практика иннвестиционният проект има водещ проектант, който може да бъде от всяка специалност, в зависимост от спецификата на обекта, и който също така осъществява взаимната обвързаност по отделните специалности. Например технолог, ако водеща е технологията.

Предложената структура на инвестиционния проект в Приложение №1 би довела до влошаване на качеството на проектите, което компрометира регулираната професия - инженер в инвестиционното проектиране.

14.10.2014 г.